

MAGAZINE VOOR ALUMNI EN RELATIES

Broerstraat 5

-
- > De prof en de apotheker over de antidepressiva-industrie
  - > Presidentsverkiezingen vanuit Washington
  - > Stine Jensen in Ain Wondre Stad
  - > Kader Abdolah wortelt in Nederland
  - > Wim Pijbes en 'zijn' Rijksmuseum

Besturen, Strategie en Leiderschap

Leergang Bestuurlijk Leiderschap

Beheerst u de kunst om nieuwe paden te ontdekken en te betreden? Dit is een leergang voor mensen die op zoek zijn naar reflectie op hun bestuurlijke rol en willen besturen vanuit wijsheid, kennis van zaken en integriteit.

- Inzicht in de finesses van het bestuurlijke krachtenveld
- Reflectie op uzelf als persoon en bestuurder
- Een rijk geschakeerd bestuurlijk netwerk

De leergang Bestuurlijk Leiderschap start op 1 december 2008

Leergang Business Strategy Course

In deze leergang verscherpt u uw vermogen om lijnen te herkennen en uit te zetten. U versterkt uw analytisch vermogen en hiermee uw strategisch inzicht. Een uitgelezen kans om in een uiterst inspirerende omgeving actief bezig te zijn met vragen waar u in uw rol als manager of bestuurder mee wordt geconfronteerd.

- Kennis op het terrein van strategie en organisatiekunde
- Een platform voor reflectie op strategisch niveau
- Strategisch inzicht, overtuigingskracht en persoonlijke groei

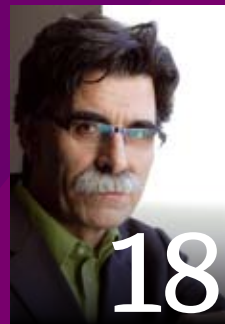
De leergang Business Strategy Course start op 25 november 2008

Deze leergangen kunnen deel uitmaken van een flexibele Masterstudie (MGM, MHD, MMS). De Academie voor Management is nr. 1 in Nederland op het gebied van postacademisch onderwijs (aantal inschrijvingen open opleidingen).

Bel voor meer informatie 050 - 316 21 15 of kijk op
www.academievoormanagement.nl

rijksuniversiteit
 groningen

- > **4 Niet ondernemend? Dan ben je depressief!**
Hoogleraar Trudy Dehue en apotheker Peter de Haan over de antidepressiva-industrie
- > **6 Zwarts op wit**
De rector magnificus mijmert
- > **7 Alumnus in het buitenland**
Noorse huisarts Thor Myhre beleefde jaren zestig in Groningen
- > **8 Geen 'Obamania' in Washington**
Eelco Bosch van Rosenthal en Sander Warmerdam verslaan verkiezingen voor de NOS
- > **11 Ain Wondre Stad**
Stine Jensen, filosoof, publicist en schrijfster
- > **12 'Wij willen bekend staan om onze prestaties'**
Ambities collegevoorzitters Sibrand Poppema en collega Jan Willem Oosterwijk
- > **14 De wekker in jezelf**
Hoogleraar Martha Merrow hekelt mishandeling biologische klok
- > **16 Column Greta Riemersma**
- > **17 Nieuw: Geschiedenis van Groningen**
Uitgebreid handboek geeft nieuwe kijk op de geschiedenis van Stad en Ommelanden
- > **18 Perzische wortels in natte Nederlandse bodem**
Kader Abdolah dit najaar gastschrijver aan de RUG
- > **20 Column Tienke Koning**
- > **21 Fondsenwerving / Prijzen en benoemingen**
- > **22 Alumni Agenda / Alumni Online**
- > **23 Alumni Actief / Terug op de RUG**
- > **24 Life Long Learning**
- > **26 Oraties, Academieportretten en Colofon**
- > **28 Alumni Achteraf**

Afbeelding voorkant: Buitenlandse studenten na de Welcome Ceremony >

FOTO > JEROEN VAN KOOTEN

De laatmiddeleeuwse stad Groningen was eigenlijk een stadstaat, vergelijkbaar met het Venetië in die tijd. Vrij in haar doen en laten, met een grote mate van onafhankelijkheid. Het staat te lezen in de gloednieuwe *Geschiedenis van Groningen*, een driedelig historisch standaardwerk, dat het resultaat is van een mega-onderzoek van RUG-historici, grotendeels particulier gefinancierd.

In veel opzichten is onze universiteit, als hechte gemeenschap, de erfgenaam van die relatief vrije Groningse 'stadstaat' uit de veertiende en vijftiende eeuw. Maar bovenal lijken de universiteit en de Hanzestad van weleer op elkaar wat hun grote internationale oriëntatie betreft.

Internationalisering loopt als een rode draad door dit oktobernummer. Op de voorkant ziet u buitenlandse studenten nadat zij met de Welcome Ceremony in de Martinkerker warm onthaald zijn in Groningen. Ook ver van huis verslaan RUG-alumni Eelco Bosch van Rosenthal en Sander Warmerdam vanuit Washington de Amerikaanse presidentsverkiezingen.

Internationalisering stelt nieuwe eisen en doelen, waarover Sibrand Poppema, de nieuwe voorzitter van het College van Bestuur in Groningen, en zijn Rotterdamse collega Jan Willem Oosterwijk (allebei RUG-alumnus) aan de tand worden gevoeld. De RUG moet in de mondiale top vijftig van universiteiten staan en daartoe toponderzoekers aantrekken, stelt Poppema. Zo'n 'topper' is de Amerikaanse chronobioloog Martha Merrow, die vertelt over het belang van onze biologische klok.

Hoe het leven in verschillende landen een verrijking kan zijn, belichaamt als weinig anderen de oorspronkelijk Iraanse Kader Abdolah, geworteld als hij is in zijn nieuwe vaderland en nieuwe taal. Hij is dit najaar de gastschrijver van de RUG. Verrijkende ervaringen waarover ook de RUG-alumni Greta Riemersma, onze nieuwe columnist, en de arts Thor Myhre kunnen meepraten. Vertrokken naar Marokko en de andere teruggekeerd naar Noorwegen.

Wij wensen u een 'goede reis' door dit nummer!

De redactie
redactieB5@rug.nl

Niet ondernemend? Dan ben je depressief!

Hoogleraar **Trudy Dehue** heeft een verontrustend boek geschreven. Een miljoen Nederlanders slikt antidepressiva, zonder dat het effect goed is aangetoond. Duwt de farmaceutische industrie ons de middelen door de strot? *Broerstraat 5* organiseerde een tweegesprek tussen de auteur van *De depressie-epidemie* en **Peter de Haan**, als student bekend van het duo Rooie Rinus en Pé Daalemmer, maar inmiddels apotheker in Hoogkerk.

Waarom is het aantal gebruikers van antidepressiva zo gestegen?

Dehue: 'Het boek laat zien dat het woord "depressie" kan staan voor zeer ernstige klachten, maar ook dat het woord er de afgelopen jaren een betekenis heeft bij gekregen. Namelijk: "niet uitbundig, weerbaar en ondernemend genoeg zijn". Tegenwoordig wordt mensen voorgehouden dat ze optimaal moeten meedraaien in de maatschappij. Lukt dat niet, dan moet je aan jezelf werken, eventueel via een depressietherapie. Ik spreek dus tegen dat mensen in rijke landen niet meer tegen kleine pijnntjes kunnen. We zijn juist hard met onszelf aan de slag!

Vergelijk het met cosmetische chirurgie. Die dient soms om ernstige problemen te verhelpen, maar ook om aan hogere schoonheidsnormen

te voldoen. Het antidepressivum is als het ware een cosmetisch middel voor het innerlijk geworden. Overigens gaat mijn boek niet alleen over antidepressiva. Ook andere depressiebehandelingen komen ter sprake.'

Wat is de invloed van een apotheker op de verstrekking van medicijnen?

De Haan: 'Eén van mijn drijfveren om farmacie te gaan studeren was dat ik vond en vind dat er te veel pillen worden geslikt. Maar als apotheker merk ik dat je in de verleiding zou kunnen komen om vaker pillen te verstrekken dan goed is. We worden immers betaald voor iedere doos die bij ons over de toonbank gaat, dus elke verstrekking minder is ook een paar eurocenten minder. De fout zit in het systeem, vind ik. De overheid wil ons

steeds meer tot handelaren maken, tot concurrenten van elkaar. Ze wil dat we ons inkomen zelf voor elkaar boksen.

Invloed op het voorschrijfbeleid heb ik vooral via het Farmacotherapeutisch Overleg, het reguliere contact tussen apothekers en huisartsen. Daar worden afspraken gemaakt over wat wel en niet wordt voorgeschreven. Als ik twijfels heb over een recept en wil weten waarom iemand iets moet slikken, neem ik eerst contact op met de arts. Dat kan betekenen dat de patiënt aan de balie even moet wachten.'

Kunnen we de farmaceutische industrie nog vertrouwen?

Dehue: 'Farmaceutische bedrijven besteden medicijnonderzoek tegenwoordig vaak uit aan CRO's, commercial research organizations.

‘Als zelfs de aloude academie in de greep komt van de farmaceutische industrie, wie kun je dan nog vertrouwen?’

De doelstelling van deze organisaties is een middel door de registratie te krijgen, niet om het kritisch te onderzoeken. Dezelfde organisaties doen bovendien de marketing van de middelen, dus onafhankelijk onderzoek hoeft hier niet te verwachten. Dit is een van de redenen dat hoofdredacteuren van toonaangevende medische tijdschriften hebben aangegeven dat de artikelen in hun eigen bladen niet te vertrouwen zijn, want er valt niet te controleren hoe de artikelen tot stand zijn gekomen. Hebben de farmaceutische bedrijven alleen positieve resultaten gemeld en de negatieve weggelaten? Is de naam boven het artikel die van de echte auteur of zit er een spookschrijver achter?’

De Haan: ‘In mijn vak heb je zo’n vijf grote tijdschriften waar apothekers zich doorgaans op baseren. Of dat altijd terecht is, is dus de vraag.’

Dehue: ‘Een oplossing kan zijn de oprichting van een onafhankelijk fonds voor geneesmiddelonderzoek, waar bedrijven geen zeggenschap over hebben. Mij lijkt dit een taak voor de overheid, maar de achtereenvolgende ministers van volksgezondheid zagen er niets in.’

Hebben antidepressiva een positief effect?

De Haan: ‘Ik denk dat de middelen werken, al bestaat die werking voor een groot uit het placebo-effect. Dat placebo-effect is de afgelopen jaren trouwens gegroeid! Maar de bijwerkingen kunnen groot zijn, en in de loop der jaren zijn er steeds meer bekend geworden. Vooral in de eerste weken treden ze op de voorgrond, terwijl het eigenlijke effect dan nog uitblijft. Veel gebruikers stoppen daarom al snel met de middelen. Dat kun je ondervangen door in het begin ook een benzodiazepine, een kalmeringsmiddel, te geven. Dat verbetert de stemming.’

Dehue: ‘Bij de verstrekking van antidepressiva wordt gebruikers vaak niets verteld over de mogelijke bijwerkingen en dat vind ik kwalijk.’

De Haan: ‘Goede artsen en apothekers lichten hun patiënten voor en blijven hen na de verstrekking ook volgen.’

Gouden standaard in het geneesmiddelenonderzoek is de ‘randomized controlled trial’ of RCT. De deelnemers worden willekeurig in twee groepen verdeeld. De ene krijgt het echte medicijn, de ander een nepmiddel. In haar boek plaatst Dehue kanttekeningen bij deze onderzoeksopzet. Wat is haar bezwaar?

‘Laat ik voorop stellen dat de RCT een prima test-methode is en vooral moet blijven. Waar ik me tegen verzet is de heiligverklaring ervan, waardoor de beperkingen niet meer gezien worden. RCT’s vinden vaak in laboratoriumsituaties plaats. Deelnemers krijgen hun medicatie precies op tijd en in precies de goede dosis. Ook het eten is exact afgemeten. In de dagelijkse leefsituatie liggen die zaken heel anders. En wat doet het medicijn dán? Met een RCT kom je daar niet achter. Een tweede nadeel is dat bij een RCT altijd naar gemiddelden wordt gekeken, terwijl gebruikers heel verschillend reageren op antidepressiva. Hún verhalen zou je moeten verzamelen en analyseren.’

Worden antidepressiva te vaak voorgeschreven?

De Haan: ‘Ik vind vooral dat ze te lang worden voorgeschreven. Recepten worden vaak automatisch verlengd. Als iemand negen maanden een antidepressivum heeft geslikt, zou de kwestie aan de orde gesteld moeten worden. Is slikken nog wel ‘t beste? In de Proeftuin Farmacie, een Gronings samenwerkingsverband tussen zorgpartijen, streven wij daar nu naar.’

Wat geef je aan iemand die een ‘ouderwetse’, zware depressie heeft?

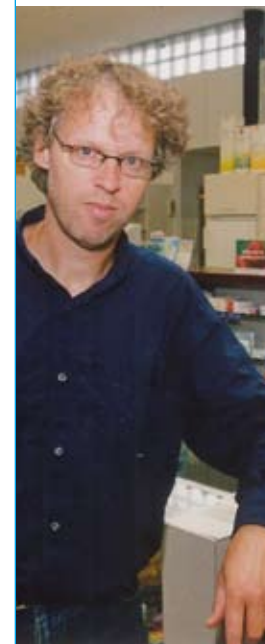
De Haan: ‘Naast niet-medicamenteuze adviezen en begeleiding zou mijn voorkeur uitgaan naar de zogeheten tricyclische antidepressiva, de TCA’s die in de jaren zestig op de markt kwamen. Maar de uiteindelijke keus hangt ook af van andere gezondheidsgegevens van de patiënt, zoals overig medicijngebruik en contra-indicaties. Als de TCA niet werkt, kijk je naar een ander middel, zoals een van de

FOTO > ELMER SPARGAREN

Trudy Dehue

(1951) werkte enige jaren in de kinderpsychiatrie. Geïntrigeerd door wat zij daar meemaakte, ging zij psychologie en filosofie studeren, beide in Groningen. In 1990 promoveerde zij op een studie naar de veranderende betekenis van het begrip ‘wetenschap’, geïllustreerd aan de hand van de ontwikkeling van de psychologie in Nederland. Sinds 1996 is zij hoogleraar aan de RUG in wetenschapstheorie en wetenschapsgeschiedenis van de psychologie.

Peter de Haan

(1956) studeerde farmacie in Groningen en is nu eigenaar van een apotheek in Hoogkerk. De Haan vormde in de jaren tachtig met Frank den Hollander het duo Pé Daalemmer en Rooie Rinus. Zij maakten en speelden liedjes in het Gronings, op straat en in de zaal. Met Alina Kiers vormden zij later de Bende van Baflo Bill. Onlangs kwam van Voorheen De Bende een nieuwe CD, ‘Mit Pazzipanten’, uit.

[lees verder op pagina 6 >>](#)

Nieuwe columnist

Greta Riemersma (1964) is de nieuwe columnist van *Broerstraat 5*. Zij volgt Roger Cohen op. Riemersma studeerde Nederlands in Groningen en was, na veertien jaar journalist bij *de Volkskrant*,

drie jaar hoofdredacteur van de *Universiteitskrant*. In januari van dit jaar nam zij afscheid om zich met haar gezin in het Marokkaanse Rabat te vestigen. Uit erkentelijkheid voor haar verdiensten voor de UK reikte het College van bestuur haar de collegepenning uit. Riemersma werkt nu als correspondent voor onder meer *de Volkskrant*.

Afscheid Simon Kuipers

Simon Kuipers (1943) heeft na acht jaar voorzitterschap van het College van Bestuur zijn functie overgedragen aan Sibrand Poppema. Ook manifesteerde hij zich als rector magnificus, hoogleraar economie, lid van de SER en van de Bankraad. Tijdens zijn afscheidsfeest in augustus benoemde RUG-alumnus en burgermeester van Groningen Jacques Wallage hem tot ereburger van de stad. Het feest in het Academiegebouw voor zo'n 900 genodigden werd onder meer opgeluisterd door theatergezelschap Close Act (zie zwartwit foto hiernaast). Over de nieuwe collegevoorzitter en zijn plannen leest u meer op pagina 12 en 13.

meester van Groningen Jacques Wallage hem tot ereburger van de stad. Het feest in het Academiegebouw voor zo'n 900 genodigden werd onder meer opgeluisterd door theatergezelschap Close Act (zie zwartwit foto hiernaast). Over de nieuwe collegevoorzitter en zijn plannen leest u meer op pagina 12 en 13.

vervolg pagina 5 >>

nieuwere SSRI's. In de praktijk worden de moderne middelen echter vaker voorgeschreven dan de TCA's.'

Mevrouw Dehue, wat waren de reacties op uw boek?

'Overweldigend. Er was erg veel media-aandacht en voor de komende maanden heb ik twintigafspraken staan voor lezingen en discussies. En het regent nog altijd e-mails. Daar zitten veel positieve briefjes bij, van gebruikers die mij dankbaar zijn voor wat ik geschreven heb. Ook psychiaters reageren overwegend positief. Slechts een enkeling legt mij uitspraken in de mond die ik niet gedaan heb, zoals dat alle antidepressiva slecht zouden zijn.'

Peter de Haan, wat vond je van het boek?

'Ik heb het met belangstelling gelezen en kan het iedereen aanraden. Het heeft mijn betrokkenheid bij het thema anti-depressiva zeker vergroot. Het boek trekt een aantal beerputten open, zoals het fenomeen van de spookschrijver en de commercialisering van de wetenschap, ook aan de universiteiten. Dat laatste vind ik een slechte ontwikkeling. Als zelfs de aloude academie in de greep komt van de farmaceutische industrie, wie kun je dan nog vertrouwen?'

> Trudy Dehue, *De depressie-epidemie. Over de plicht het lot in eigen hand te nemen*. Uitgeverij Augustus, 2008, € 24,95

TEKST > JOS OVERBEEKE

Witte reus

Voor de Pruis Friedrich Wilhelm Christian Karl Ferdinand Freiherr von Humboldt, beter bekend als Wilhelm von Humboldt (1767-1835), was vrijheid het hoogste goed. Want vrijheid is volgens hem de belangrijkste voorwaarde voor de menselijke zelfontplooiing. Het ging Humboldt om de ontwikkeling tot autonome, zelfstandige en mondige individuen. Inmenging van de staat stond die ontplooiing in de weg, vond hij. Naar ik meen zijn we ook voor het begrip 'academische vrijheid' schatplichtig aan deze Pruisische liberaal.

Met zijn eigen ontplooiing (Bildung) zat het bij Humboldt wel goed. Hij was een eminent taalgeleerde, een invloedrijk staatsman in woelige tijden en de medeoprichter van een universiteit in Berlijn. Een universiteit die tegenwoordig zijn naam draagt – de Humboldt-Universität. Die universiteit is overigens ook vernoemd naar de jongere broer van Wilhelm, Alexander, al even befaamd, maar dan als ontdekkingsreiziger en natuurvorser.

Een uitgesproken aanhanger van de Humboldtiaanse gedachte is Simon Kuipers. Simon heeft per 1 september 2008 afscheid genomen als voorzitter van het College van Bestuur van onze universiteit. De universiteit, zo vindt Simon met Humboldt, is een plaats voor vrijdenkers en een plaats waar studenten zich kunnen vormen. In dit opzicht – en in vele andere – zit ik helemaal met mijn oud-collega op één lijn. Het is niet onze taak om mensen in het harnas van een organisatie en een denkkader te krijgen.

Kuipers vult de gedachte van Humboldt in door studenten te zien als zelfstandige volwassenen, die hun eigen beslissingen nemen, die door bestuurders niet als kinderen moeten worden behandeld en bij wie ook geen maatregelen passen die kinderlijk zijn. Niet voor niets heeft het college zich verzet tegen bindende studieadviezen, een harde cesuur in het onderwijsprogramma en niet strikt noodzakelijke studieblokkades. En niet voor niets hebben studenten een zelfstandige stem in het beleidsproces en zitten ze nog steeds aan tafel bij collegevergaderingen. In dat opzicht is de Rijksuniversiteit Groningen uniek.

Als bestuurder hield Kuipers niet van ondoorzichtigheid. Met zijn ongelooflijk scherpe analyses, gekoppeld aan een fenomenaal geheugen, heeft hij hier heel wat processen geordend, dossiers met vaak veel juridische en financiële

Prof.dr. Frans Zwarts
rector magnificus

consequenties. Denk aan het intellectueel eigendomsrecht, een buitengewoon ingewikkeld gebied. Voor een erg gedecentraliseerde universiteit als de onze is zo iemand een zegen, omdat je in belangrijke opzichten strak in de vorm moet zijn om geen ongelukken te maken. Het knappe is dat die strakte van de vorm bij Simon niet ten koste is gegaan van de vrijheid. En daarom is hij een bestuurlijke reus. Een witte reus, meent Marius Kooijman, dat andere voormalig collegelid.

TEKST > EDZARD KROL
FOTO'S > ELMER SPAARGAREN

Viking op de Grote Markt

Als Vikingen zwierven hij en zijn landgenoten uit over Europa om te studeren. Thor Myhre uit Noorwegen zit vol goede herinneringen aan het Groningen van de jaren zestig.

‘Een gekke toestand was het,’ zegt hij lachend. Zijn Nederlands is veertig jaar na dato nog vrijwel accentloos. ‘Samen met een vriend kwam ik naar Groningen. De vader van de vriend zette ons met zijn auto af op de Grote Markt en reed gelijk weer weg. In de mensa van Vindicat hebben we via andere Noren woonruimte geregeld.’ Bij aankomst sprak Myhre nog geen woord Nederlands. Maar een cursus? ‘Welnee welnee, de taal hebben we *the hard way* geleerd. In de kroeg, en bij de studentenvereniging.’

Thor Myhre (66) uit Kristiansand, aan de Noorse zuidkust, was zeker niet de enige. In de jaren zestig studeerden er in Groningen tientallen Noren. ‘Het aantal studieplaatsen in Noorwegen was zeer beperkt,’ vertelt Myhre. ‘Wie wilde studeren, móest bijna wel weg. Heel slim van de overheid, eigenlijk. De Noren zwierven uit over heel Europa, als Vikingen, en de Noorse staat hoefde niks voor hun opleiding te betalen.’

Noren en Surinamers

Myhre herinnert zich zijn tijd in

Groningen, van 1960 tot 1968, als een prachtige periode. ‘Ach, het was zo’n goeie tijd. Groningen was een mooie stad, de mensen waren zo vriendelijk. Noren en Surinamers, dat waren de grootste groepen buitenlanders. Er was een Noorse studentenclub, maar ik was ook lid van VERA, de protestantse vereniging. Toen ik uit Groningen vertrok, begonnen de studentenopstanden en de politieke onrust. Ik vind het niet erg dat ik die gemist heb, hoor! In mijn tijd was alles zó gezellig en overzichtelijk.’

Kraamzorg

Een half jaar na zijn studie geneeskunde vertrok Myhre uit Nederland. Voor hij zich in Kristiansand vestigde als huisarts, werkte hij enkele jaren in ziekenhuizen in Denemarken en Zweden. Zo verging het veel van zijn Noorse medestudenten. Moest hij erg wennen bij terugkeer? ‘Nee hoor, overgangsproblemen heb ik nooit gehad. Studenten in Noorwegen hadden een heel vergelijkbare studie gehad en ook de zorg lijkt in beide landen veel op elkaar. Behalve de kraamzorg.’ Lachend: ‘Hier in Noorwegen

worden alle baby’s in het ziekenhuis geboren. Een bevalling in een slaapkamer kan niemand zich voorstellen.’

De laatste jaren dat hij in Groningen studeerde, woonde Myhre samen met zijn latere, eveneens Noorse, vrouw. Samen reizen ze nog heel geregeld naar hun oude studiestad, om herinneringen op te halen, oude vrienden te treffen en poffertjes te eten op de Grote Markt. Het eerstvolgende bezoek staat gepland voor eind oktober, als er een reünie is voor Noorse studenten geneeskunde. Myhre: ‘Ons oude huis aan het Kattendiep is verdwenen. En ook het ziekenhuis herken je bijna niet terug. We zaten een keer koffie te drinken voor de oude ingang en verbaasden ons erover dat we geen ambulances zagen en dat er zo weinig mensen liepen.’ Hij lacht uitbundig. ‘Toen we de koffie op hadden, zijn we even om de hoek gaan kijken en zagen we de grote nieuwe ingang. Heel mooi. En de ambulances, die waren er ook nog gewoon.’

TEKST > RALPH AARNOUT

FOTO > CHARLOTTE MYHRE

Geen Obamania in Washington

Eelco Bosch van Rosenthal (1976) wilde diplomaat worden en Sander Warmerdam (1972) zag een rol voor zichzelf weggelegd in de wetenschap. Toch doen beide alumni Amerikanistiek nu voor de NOS verslag van de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Vanuit Washington. 'Een droombaan? Draai maar eens een dagje mee, dan piep je wel anders!'

‘Als wij al een voorkeur hebben, laten wij die niet doorschemeren’

Hoe zien jullie dagen eruit?

Warmerdam: ‘Als we live in de uitzending van het ochtendjournaal willen, is het bij ons een à twee uur ’s nachts. Ons item voor het Nederlandse achtuurjournaal moet dan rond 14.00 uur ’s middags af zijn. De grote gebeurtenissen hier vinden dan juist weer ’s middags en ’s avonds plaats. Op dit moment zijn we op de Republikeinse conventie, dus is het heel druk. Maar er zijn natuurlijk ook wel eens rustigere periodes - hoewel de voorverkiezingen dit jaar wel héél lang doorgingen. Bovendien moesten we tussendoor nog naar New Orleans, omdat er gezegd werd dat Gustav de grootste orkaan ooit zou zijn.

We werken met een team van vijf mensen. Ik ben bureauredacteur, Eelco is correspondent televisie en Ron Linker werkt voor de radio. Daarnaast hebben we nu tijdelijk een cameraman uit Nederland en er is altijd een stagiair. In principe doet iedereen zijn eigen werk, maar we proberen zo multimediaal mogelijk te zijn. Als Eelco een een-tweetje moet doen in het journaal, kan het best zijn dat ik ondertussen op pad ga voor straatinterviews. Eelco monteert die dan later.’

Bosch van Rosenthal: ‘We zitten hier op de conventie met nog honderd andere journalisten in een zaaltje. Die maken allemaal hetzelfde verhaal. Maar als je voor de tv werkt, dan ontkom je daar niet aan, dan moet je er gewoon bij zijn.’

Warmerdam: ‘Natuurlijk is de NOS hier geen grote naam, zoals in Nederland. Schwarzenegger interviewen lukt dus nooit. Gelukkig zijn ze in Hilversum die naïviteit wel kwijt. Als ze horen dat Clinton haar kandidatuur bekend maakt, bellen ze niet meer meteen om te vragen of we voor die avond een interviewtje met haar kunnen maken. Maar verder wil iedereen altijd wel meewerken hoor. En anders maken we ons zelf relevant. Als het bijvoorbeeld over Afghanistan gaat, dan leggen we het uit: onze troepen zijn daar ook en de Nederlanders vinden het belangrijk. Of met zo’n orkaan: wij vertellen dat we in Nederland

in 1953 de watersnoodramp hebben gehad. En dan wil iedereen met ons praten.’

De NOS krijgt veel kritiek: jullie zouden partijdig zijn

Warmerdam: ‘Dat vind ik echt onzin. Als ik al een voorkeur heb, laat ik die niet doorschemeren. Dat geldt ook voor de anderen. Er was dat programma dat de NPS maakte op de democratische conventie, waarin Obama als een soort god werd neergezet. Daar kregen wij veel reacties op. Veel mensen verwarren de NPS immers met de NOS, ze denken: het is allebei publieke omroep, dat zal wel hetzelfde zijn. Eelco heeft daar een weblog over geschreven. Als mensen boos zijn op de *Volkskrant*, sturen ze toch ook geen boze brief naar het *NRC*, omdat beide kranten van PCM zijn?’

Wij proberen zo neutraal mogelijk te berichten en we gaan zeker niemand verheerlijken. Als Obama president wordt vallen er heus geen madeliefjes uit de lucht. Van de “Obamania” die in Nederland schijnt te heersen merk ik verder weinig. Ik lees natuurlijk relatief weinig Nederlandse media, want ik richt me op de Amerikaanse.’

Zijn deze verkiezingen nu echt zo bijzonder?

Warmerdam – die het voor de derde keer meemaakt – antwoordt: ‘Ja, dit is wel degelijk bijzonder. Natuurlijk is er voor het eerst een zwarte man die een gooi doet naar het presidentschap en een vrouw die kandidaat is voor de functie van vice-president. Dat is op zich al revolutionair. Maar ook de achtergrond van de kandidaten is bijzonder. Meestal leidden de kandidaten in hun jonge jaren een comfortabel middenklasseleventje. Maar Obama groeide op zonder vader en McCains ouders kwamen uit het leger. Bovendien is hij veteraan.

Beide kandidaten hebben een sterke anti-establishmenthouding. Ook McCain belooft verandering. Hij beroept zich op het ‘maverick’ imago dat hij heeft opgebouwd, iemand die zijn eigen gang gaat en niet per se de partijlijn

volgt. Op zich is die roep om verandering van deze nieuwe kandidaten wel logisch. Toen Bush bij de vorige verkiezingen voor een tweede termijn ging, kon hij niet roepen dat alles anders moest.’ De keuze is dit keer ook groter, de kandidaten verschillen meer van elkaar. Bush of Kerry, of Bush of Gore, dat was toch een beetje kop of munt. Nú moet er echt een keuze worden gemaakt.’

Wat hoop je dat er op 4 november gebeurt?

Warmerdam: ‘Dat wil ik niet zeggen. Maar ik denk dat al van te voren duidelijk is wie de winnaar wordt. Verder waag ik me niet aan voorspellingen. Een jaar geleden had ik het nooit geloofd als iemand zei dat Obama nu de democratische kandidaat zou zijn. Zijn campagne zat toen echt aan de grond. Ook McCains onconventionele keuze voor Sarah Palin heb ik niet voorzien.’

Jullie baan is in de ogen van veel jonge academici een droombaan. Beseffen jullie dat wel?

Bosch van Rosenthal: ‘Grappig, want ik heb het nooit als mijn droombaan gezien. Tijdens mijn studie wilde ik helemaal geen journalist worden, ik dacht aan de diplomatieke dienst. Pas tijdens een stage bij de NOS in Washington merkte ik hoe leuk ik het vond. Ik ben sindsdien bij de NOS blijven hangen.

Warmerdam: ‘Ook mijn carrière bij de NOS begon met een stage bij Charles Groenhuijsen. En ik was er voor ik begon ook niet van overtuigd dat de journalistiek wat voor mij was. Ik wilde promoveren. Natuurlijk is het een hele leuke baan. Maar een droombaan? Laat ze maar eens een dagje meelopen, dan piepen ze wel anders!’

TEKST > FRANKA HUMMELS

Marjan Brouwers (1963)

Zicht op kastelen

Over middeleeuwse banketten, plonsplees en huwelijkspolitiek. Middeleeuwse geschiedenis gaat leven in dit boek. In kleur, rijk geïllustreerd en met interessante weetjes speciaal voor kinderen. Ruim 35 middeleeuwse kastelen en ruïnes komen uitvoerig aan bod.
> www.terralannoo.nl > € 24,95

Gerard Terwisscha van Scheltinga (1961)

Trouw zonder eer – Het gewelddadige leven van een SS-officier

Hilmar Wäckerle was een dader, geen slachtoffer. Als soldaat maakte hij twee wereldoorlogen mee. Het boek voert de lezer mee van het westelijk front tijdens WO I naar München ten tijde van Hitlers mislukte staatsgreep in 1923 en van het concentratiekamp Dachau naar de Grebbeberg.
> www.uitgeverijaspekt.nl > € 29,95

Wil Thijssen (1969)

't Is mooi geweest

Waar zijn de vuurtorenwachters, molenaars, klompenmakers, kolenboeren, parlevinkers en rietsnijders gebleven? Journaliste Wil Thijssen – ooit *UK*, nu *de Volkskrant* – liep met veertien zeldzaam geworden vakmensen mee en beschrijft hun dagelijks leven.
> www.uitgeverijatlas.nl > € 29,-

Ada de Boer (1953)

Dromen

Ada de Boer is psychologe en droomtherapeute. Haar boek laat zien hoe je je droom kunt vertalen naar je leven en levenspatronen overdag en doet suggesties om je droombeelden te begrijpen.
> www.spectrum.nl > € 17,50

Jan R. Lunsing (1959)

De besluitenguilotine

Een studie van vier referenda (tweemaal Groningen, Zwolle en Amsterdam) die leidt tot een recept hoe een bestuur een referendum kan winnen. > www.lemma.nl
> € 25,00

Henry Veldkamp (1952)

Good Heavens! – Europe on foot

Het boek beschrijft in het engels drie voetreizen van een hedendaagse pelgrim in een middeleeuws wandeltempo, naar Portugal (1988), Italië (1991) en Litouwen (1992). De auteur werd in 1998 priester in Albanië.
> www.colomba.nl > € 12,-

Meer op www.rug.nl/alumni

Stine Jensen: 'Ik zie je in het Stadspark'

'Ik had de jongen waarop mijn vriendin Geraldine verliefd was, gespot in de stad met een andere dame. Ik vroeg me af: "Jee, moet ik haar dat nou vertellen of niet?" Ik besloot van ja. Ik zou zo iets ook willen weten. Dus ik belde haar op. Volgens haar huisgenoot was ze in het Stadspark. Ik vond het wel dusdanig belangrijk om de roddel door te brieven, dat ik er snel naartoe fietste en inderdaad vond ik haar daar. Drama drama, praten praten.

Stádsparck zeiden we. Het schijnt dat iedereen die nieuw is in de stad, zo begint. Pas later verschuift de klemtoon en wordt het Stadspárk. We hebben veel in het park gelegen. Intense gesprekken in het gras. Welk boek lees je? Op wie ben je verliefd? Wat wil je gaan doen? Twee meisjes in Groningen en de liefde en zo. Zo waren we toen, daar hadden we eindeloos de tijd voor. Voor ons was het een belangrijk veldje. Maar na een jaar kwamen we erachter dat waar wij heen gingen helemaal niet het Stadspark was. Toen ontdekten we dat het echte Stadspark een nogal groot park is, een stukje verderop. Onze studentenvereniging Cleopatra zou er een feest geven, met een grote tent, maar zo'n ding zou op ons stukje gras helemaal niet passen! Wisten wij veel. Wij dachten dat Groningen een kleine stad was en dat het Stadspark ook klein zou zijn. We zijn dat grasveld altijd Stadspark blijven noemen. Het moet wel gek geweest zijn als anderen ons hoorden zeggen "Ik zie je in het Stadspark". Want wáár dan precies?

Groningen. Universiteit. Maar ook talloze straten, huizen, bruggen, pleinen met herinneringen daaraan vast. Bekende oud-RUG-studenten vertellen over hun speciale plek.

Stine Jensen (36)

> filosofe/schrijfster/
publiciste
> www.stinejensen.nl
> studeerde wijs-
begeerte en literatuur-
wetenschappen van
1991 tot 1997
> speciale plek:
veldje nabij Stadspark

TEKST > ELLIS ELLENBROEK
FOTO > JEROEN VAN KOOTEN

CONCOURS LAAN

‘Wij willen bekend om onze prestaties’

FOTO JEROEN VAN KOOTEN

Prof.dr. Sibrand Poppema (Mussel, 1949) is sinds 1 september 2008 CvB-voorzitter van de RUG. Tot dan was hij vice-voorzitter van de Raad van Bestuur van het UMCG. Hij studeerde geneeskunde en pathologie in Groningen en promoveerde er in 1979. In 1995 werd hij hoogleraar algemene en speciële pathologie aan de RUG. Van 1999 tot 2008 was hij decaan en portefeuillehouder onderzoek van de Faculteit Medische Wetenschappen. Hij woont met zijn vrouw in de Allersmaborg in Ezinge.

FOTO RONALD VAN DE HEERIK

Drs. Jan Willem Oosterwijk (Krimpen aan de IJssel, 1951) is sinds 1 maart 2007 voorzitter van het College van Bestuur van de Erasmus Universiteit in Rotterdam. Hij studeerde economie in Groningen en haalde zijn bul in 1975. Vanaf 2000 was hij secretaris-generaal van het ministerie van Economische zaken. Hij betoonde zich een toegewijde alumnus: onder meer was hij van 2001 tot 2007 lid van de Alumniraad van de RUG. Oosterwijk is getrouwd en woont in Oegstgeest. Hij is getrouwd en heeft drie kinderen.

Ook in de universitaire wereld neemt de internationalisering toe en daarmee de concurrentie. Universiteiten zijn op zoek naar gemotiveerde studenten en de beste onderzoekers. Waar moeten de prioriteiten liggen? **Sibrand Poppema**, sinds september voorzitter van het College van Bestuur van de RUG en zijn collega bij de Erasmus Universiteit **Jan Willem Oosterwijk**, beiden RUG-alumni, ontvouwen hun ambities en toekomstplannen.

De nieuwe bestuursvoorzitter van de RUG, Sibrand Poppema, heeft de eerste week van september al een overvolle agenda. Hij zal nog veel nieuwe dingen beleven, maar kennismaken met de RUG hoeft hij niet. Poppema studeerde medicijnen in Groningen, promoveerde er en vertrok daarna naar buitenlandse universiteiten. Tot hij in 1995 door het UMCG werd teruggehaald naar Nederland. Eigenlijk had Poppema andere plannen, maar hij dacht: ‘als ik terug ga naar Nederland dan wél naar Groningen.’

Poppema wil het op veel punten anders gaan doen dan zijn voorganger Simon Kuipers. Hij wil voornamelijk zijn aandacht meer richten op de buitenwereld. ‘Mijn rol moet nu extern zijn, terwijl er tot nu toe bij de RUG juist veel interne dingen moesten gebeuren.’ Die interne zaken wil Poppema efficiënt aanpakken. ‘Vanaf nu wordt er minder vaak en met minder mensen tegelijk overlegd, dat scheelt besluitmomenten.’ Wel wil Poppema meer aandacht voor decanen. Hij was immers zelf jarenlang decaan van de medische faculteit. ‘We willen de decanen overtuigen van onze plannen en deelgenoot maken van de beslissingen.’

Boegbeeld

Jan Willem Oosterwijk, sinds anderhalf jaar collegevoorzitter van de Erasmus Universiteit in Rotterdam (EUR), ziet zichzelf ook vooral als boegbeeld van zijn universiteit. ‘De college-

voorzitter is de vertegenwoordiger van de universiteit naar buiten, actief in het leggen van verbindingen met andere universiteiten, maar ook met de stad en de regio.’ Oosterwijk ziet een aantal verschillen tussen beide universiteiten. ‘In de eerste plaats is de EUR natuurlijk veel multicultureler dan de RUG. We willen een smeltkroes zijn, dat is een bijzondere ervaring.’ Daarnaast heeft de EUR een taak in de regio te vervullen, vindt Oosterwijk. ‘Door middel van onderzoek, bijvoorbeeld in verband met de haven en stedelijke ontwikkeling, willen we ons nuttig maken voor de stad Rotterdam.’

Concurrenten

Wat het onderzoek betreft wil Oosterwijk graag samenwerken met andere universiteiten, maar op het gebied van onderwijs ziet hij liever concurrentie. De EUR moet er internationaal toe doen, vindt hij. Ook Poppema heeft deze ambitie. ‘We willen de beste universiteit in Nederland zijn en in de top vijftig van de wereld staan. Om dit te bereiken moet het onderzoek en onderwijs verbeteren. Allereerst moeten de rendementen omhoog. Studenten moeten minder lang over hun studie doen en er moeten er minder uitvallen,’ vindt Poppema. Oosterwijk beaamt dat de uitval een echt probleem is.

Op dit moment verkiest de RUG een stimulerende aanpak boven selecteren aan de poort. Poppema: ‘We kiezen ervoor om meer contact

staan

tussen docenten en studenten te organiseren, vooral in het eerste studiejaar.' Zo stelt het college extra geld beschikbaar om meer docenten aan te kunnen stellen. Studenten hoeven overigens niet bang te zijn dat de RUG op een hbo-instelling gaat lijken. 'Studenten hebben hier nog steeds meer vrijheid.'

Buitenland

Naast verbetering van onderwijs en onderzoek is internationalisering één van Poppema's speerpunten. De RUG moet volgens hem meer buitenlandse studenten aantrekken. Het is de bedoeling dat buitenlandse en Nederlandse studenten meer met elkaar in aanraking komen. Dit kan door het Engelstalig onderwijs

te stimuleren. Studeren in het buitenland wil Poppema ook aanmoedigen. Omdat hij begrijpt dat dat voor sommige studenten moeilijk is, wil hij de mogelijkheden vergroten door meer samen te werken met buitenlandse universiteiten. 'Samen met buitenlandse universiteiten opleidingen opzetten.'

Poppema juicht het toe als studenten gaan rondshoppen voor hun master, in het buitenland of bij een andere Nederlandse universiteit. 'Dat is goed vanuit het perspectief van de student.' Volgens Oosterwijk is er, zeker in de masterfase, meer concurrentie nodig tussen universiteiten. 'Verschil mag er zijn, dat is ook in het belang van de studenten.'

Steun van alumni

Ook op onderzoeksgebied heeft Poppema zijn plannen al uitgestippeld. Als onderzoeker weet hij waar de problemen liggen. In alle faculteiten wil hij 'toppers' binnenhalen. Topprestaties zijn nu eenmaal goed voor de zichtbaarheid van de universiteit. Dat de professoren zelf hun onderzoeksgeld moeten binnenhalen en daar soms moeite mee hebben, vindt Poppema geen groot probleem. Wel vindt hij dat onderzoekers best assertiever mogen zijn in het binnenhalen van geld. Ook Oosterwijk wil het bedrijfsleven aanspreken. 'Als je je onderzoek en onderwijs beduidend hoogwaardiger wilt maken, dan heb je veel meer geld nodig.' Van de overheid verwacht hij op dit punt niet veel voor het onderwijs.

Poppema ziet de komende jaren een grote rol weggelegd voor alumni. Hij wil dat de oudstudenten zich meer betrokken gaan voelen bij de universiteit. 'Alumni moeten trots zijn op de RUG en dankbaar voor hun studie.' Heel concreet hoopt Poppema op meer financiële steun om toponderzoekers aan te trekken. Afgestudeerden kunnen op die manier bijdragen aan het succes van de universiteit. 'Ik ben zelf ook trots op de RUG en blij dat ik de kans heb gehad te studeren.' Oosterwijk vindt dat de RUG al heel ver is met het aan zich binden van alumni. 'Daar moeten wij in Rotterdam echt nog veel meer aan doen.'

Met zijn anderhalf jaar ervaring als bestuursvoorzitter heeft Oosterwijk nog wel een tip voor zijn collega: 'Zorg dat je als voorzitter dicht bij de studenten blijft staan,' raadt hij aan. 'Je ziet heel gauw alleen maar belangrijke functionarissen en dan creëer je toch een eigen werkelijkheid.' Aangezien Poppema hoogleraar blijft en promovendi blijft begeleiden, zal dit wellicht geen probleem zijn. Poppema heeft in ieder geval al veel plezier in zijn nieuwe functie. 'Dit is misschien wel de leukste baan van Nederland. Ik kom elke dag nog weer ietsje opgewekter thuis.'

TEKST > JOSÉ RITSEMA

FOTO > MICHEL DE GROOT

De wekker

Wakker worden van een wekker, koffie bij het ontbijt en 's avonds een glas wijn om weer in te slapen. Allemaal proberen we onze biologische klok te slim af te zijn. Maar hoe werkt die klok eigenlijk? Chronobioloog Martha Merrow doet er onderzoek naar.

TEKST > RALPH AARNOUT
FOTO > STIJNTJE DE OLDE

in jezelf

Ze komt terug uit de keuken met een teleurstellende mededeling: de koffie is op. De ochtend is al een eindje op streek, samen met haar collega's heeft ze inmiddels de nodige cafeïne achter de kiezen. In de onderzoeksgroep van hoogleraar Martha Merrow onderzoeken ze niet alleen de chronobiologie, ze zijn er ook zelf met huid en haar aan overgeleverd. Net als iedereen, trouwens. Merrow: 'Iedereen is ervaringsdeskundige. Als je wakker wordt van de wekker en 's ochtends moeilijk op gang kunt komen, bijvoorbeeld. Of als je bij de overgang van wintertijd naar zomertijd een poosje uit je doen bent. Of als je aan de andere kant van de wereld met een jetlag uit een vliegtuig stapt. Je eigen dagritme loopt dan niet synchroon met het dagritme van je omgeving.'

Schimmels, wormen, gisten

Met koffie, wekkers en vliegtuigen heeft Merrows werk echter weinig te maken, zo blijkt bij een rondleiding door haar chronobiologische laboratorium in het Biologisch Centrum in Haren. Er staan proefopstellingen met schimmels in buizen, gisten in grote potten en er worden, onder streng gecontroleerde omstandigheden, DNA-gel, menselijke weefselkweken en microscopisch kleine wormpjes bestudeerd. Merrow neemt een set buizen waarin de schimmel *Neurospora crassa* groeit en wijst op de patronen in groeiactiviteit. 'Normaal gesproken vormt deze schimmel elke vierentwintig uur sporen. Zo plant hij zichzelf voort. Maar als hij geen signalen van buitenaf krijgt, dus geen verschillen in licht en donker en geen verschillen in temperatuur "ervaart", zoals hier onder laboratoriumcondities, dan duurt die cyclus geen vierentwintig, maar tweeëntwintig uur.' De schimmel heeft dus normaal gesproken een enorm ochtendhumeur? Merrow lacht: 'De vergelijking tussen schimmels en mensen is helemaal niet raar. De menselijke biologische klok werkt in wezen net zo als de biologische klok van een schimmel.'

Dat er zoiets bestaat als een biologische klok, is al lange tijd bekend. De oude Grieken hadden al in de gaten dat de bladeren van de

tamarindeboom elke vierentwintig uur eenzelfde beweging doormaakten, en dat zelfs de groeisnelheid van de boom aan een dagelijks ritme onderhevig is. In de achttiende eeuw stelde de Franse onderzoeker Jean-Jacques d'Ortous de Mairan enkele fundamentele chronobiologische vragen. Merrow: 'Hij stelde vast dat de bladeren van zijn mimosaplant óók bewogen als de plant in een donkere kast stond. Uit de losse pols schreef hij een paar vragen op over de biologische klok van zijn mimosaplant. Inmiddels hebben belangrijke tijdschriften als *Nature* en *Science* volop aandacht voor chronobiologie, en is er grote concurrentie in het onderzoeksveld. Maar in wezen worstelen we nog met dezelfde vragen als De Mairan in de achttiende eeuw. Die Fransman had echt een ongelooflijk scherpe blik.'

Ritmische organen

Sinds de opkomst van het genetisch onderzoek is de chronobiologie in een stroomversnelling geraakt. Inmiddels zijn er enkele 'klokgenen' ontdekt: genen die invloed hebben op het interne, biologische ritme van levende materie. Bij planten, dieren en mensen spelen verschillende genen een rol, zo blijkt. Maar de processen die ze in werking stellen, zijn zeer verwant. Merrow: 'De rol van een van die biochemische processen, fosforylatie, is inmiddels redelijk in kaart gebracht. Maar welke andere processen binnen in de cel bepalen de biologische klok? Daar proberen we achter te komen. Ook willen we weten hoe het kan dat de ene cel 's nachts actief is en de andere overdag. En hoe die verschillende cellen hun ritmes op elkaar afstemmen. Want daar lijkt het op: dat alle menselijke organen in een gezamenlijk ritme functioneren. Maar hoe komt dat tot stand? Dat is nog een grote vraag.'

Beter inzicht in de werking van onze biologische klok leidt tot beter inzicht in onze gezondheid en ons welzijn. Als bij de toediening van medicijnen rekening wordt gehouden met de biologische klok, die bijvoorbeeld ook de celdelingssnelheid van gezonde cellen en kankercellen bepaalt, zou chemotherapie veel minder bijwerkingen kunnen opleveren, zo laat recent

Frans onderzoek zien. In recent Amerikaans onderzoek werd het klokgen in de lever van laboratoriummuizen uitgeschakeld. Hun lever raakte van slag en de beestjes werden doodziek. Een duidelijke aanwijzing voor het cruciale belang van klokgenen.

Scholen beginnen te vroeg

Maar ook op een veel praktischer, eenvoudiger niveau zou aandacht voor de biologische klok veel voordelen kunnen opleveren. Zeker in een samenleving waarin permanente bereikbaarheid en inzetbaarheid steeds normaler worden, waarin vrijwel niemand zich meer laat wekken door de zon. Merrow: 'We moeten meer aandacht besteden aan onze biologische klok. Een mooi voorbeeld zijn middelbare scholieren, die kampen op grote schaal met een *social jetlag*. Op latere leeftijd zorgt de biologische klok ervoor dat je 's ochtends redelijk gemakkelijk uit bed kunt komen, maar jongeren hebben het daar een stuk moeilijker mee. Dat komt niet alleen doordat ze vaak tot diep in de nacht in de disco staan, maar ook door de ontwikkeling die hun biologische klok doormaakt. De meeste jongeren zijn extreme avondmensen. Middelbare scholen zouden daarom beter wat later in de ochtend kunnen beginnen en wat langer doorgaan. Dat past beter bij het natuurlijke dagritme van de meeste jongeren.'

Een nog groter voordeel zou het opleveren, als het verschil tussen zomer- en wintertijd zou worden afgeschaft. De bedoeling ervan – meer van het daglicht profiteren – is uitstekend, maar de uitwerking is ronduit negatief, meent Merrow. 'In de wintertijd loopt de menselijke biologische klok synchroon met de dageraad: mensen worden wakker als de zon opkomt. Zodra de zomertijd ingaat, raakt dat patroon verstoord, zo blijkt uit ons onderzoek. Sommige mensen hebben weken nodig om aan de zomertijd gewend te raken. Mishandeling van de biologische klok, dat is het!'

> Geïnteresseerd in de werking van je eigen biologische klok? Vul de enquête op www.euclock.org in.

Mannen

Sinds ik in Marokko woon, vragen Nederlanders mij geregeld hoe mij dat als vrouw nu bevalt. Goed, zeg ik dan, al was het maar omdat ik tegenwoordig door nostalgische gevoelens word bevangen. Ik denk vaak terug aan Albertus Magnus, de Groningse studentenvereniging waar ik in de jaren tachtig heel wat uren heb doorgebracht.

Laatst drong het verband zich helder aan mij op. Op het dak van een Marokkaans hotel keek ik naar de EK-finale, Spanje tegen Duitsland. Een dronken Ierse en ik waren de enige vrouwen tussen een stuk of vijftig, meest Marokkaanse mannen. Het begon donker te worden en het bleef warm, normaal gesproken zou de avond perfect zijn. Maar daar begonnen de mannen te joelen en met hun vuisten op tafels te bonken. Eentje sloeg dwars door een glasplaat heen zodat de scherven in de rondte vlogen. Sigarettenrook, dranklucht en de geur van mannenzweet verspreidden zich.

Ineens was ik terug op Albertus, hoorde ik weer kerels schreeuwen terwijl ze elkaar aan dassen over de bar trokken of zich het gebouw aan de Brugstraat invochten met ontbloot bovenlijf. Ik dacht terug aan mijn toenmalige geliefde die wel eens vertelde dat hij zó'n gezellige avond op Albertus had gehad. Op mijn vraag wat hij en zijn vrienden dan hadden gedaan, antwoordde hij: 'Oh, we hebben drankflessen in de kelder kapot gegooid.' Een andere keer hadden ze elkaar gefotografeerd met alleen hun sokken aan, een vlinderdas om en een ananasring om hun lul. Ik verzin dit niet.

Op Albertus noemen ze het dispuut, jaareclub of Kroegcommissie en in Marokko islam, maar het effect is hetzelfde: dat mannen en vrouwen tot op zekere hoogte gescheiden door het leven gaan. En net als op Albertus destijds vang ik in Marokko soms een glimp op van de wondere wereld waarin ik niet geacht word te verkeren, de wereld van mannen-onder-elkaar. Nu

ik erover nadenk, gebeurt dat in Marokko zelfs vrij vaak. Maar op mijn 43ste heb ik niet meer zoveel zin me iets aan te trekken van dat mannetjes-vrouwjtjes-gedoe. Ik ga zitten waar ik wil, al is dat tussen een dronken Ierse en vijftig mannen op een hotel-dak. Mannen zijn ook veel te leuk om ze onder elkaar te laten.

Greta Riemersma

Senioren Academie

De korte cursus 'Maak jonge onderzoekers van ze!' van de Senioren Academie leert cursisten hoe zij op basisscholen leerlingen enthousiast kunnen maken voor de bètavakken. Tijdens drie cursusmiddagen, op **31 oktober, 7 en 21 november 2008**, worden lessen met leuke experimentjes ontworpen voor de groepen 5 t/m 8. Ten slotte gaan de cursisten die verder willen als 'proefjesmeester', de lessen uitvoeren op basisscholen in de regio. Uiterste inschrijving: 17 oktober 2008.

De Senioren Academie Groningen en Drenthe verzorgt hoger onderwijs voor ouderen (HOVO). Zij is gelieerd aan de Rijksuniversiteit Groningen, de Hanzehogeschool Groningen en de Hogeschool Drenthe. De Senioren Academie richt zich op vijftigplussers die een meer dan oppervlakkige belangstelling hebben voor cultuur in de ruimste zin van het woord, op zoek

zijn naar verbreding van kennis en inzicht en/of op zoek zijn naar verdieping en discussie met anderen. Er is keuze uit een aantrekkelijk en breed programma van cursussen. De meeste najaarscursussen zijn al begonnen, maar vanaf januari beginnen er weer nieuwe. Begin december worden deze aangekondigd op de site. Omdat er is voor sommige cursussen grote belangstelling is, is tijdig inschrijven raadzaam. Voor meer informatie en het opvragen van de studiegids: www.hovoseniorenacademie.nl.

Ook kunt u bellen: (050) 363 65 97 of e-mailen: hovo@rug.nl.

RUG-Winkel

Calculator

Handige achteijferige calculator die nooit batterijen nodig heeft. **Prijs: € 9,95.**

Mok

Leverbaar in rood, wit of blauw. Met logo universiteit aan de binnenkant. **Prijs: € 4,95.**

Timeman

Eigentijds alarmklokje/memoclip van buigzaam rubber met LCD-display. **Prijs: € 9,95.**

Alle prijzen zijn inclusief verzendkosten

Kom kijken
RUG-Winkel
Oude Kijk in 't Jatstraat 39
www.rug.nl/winkel

Bestellen
T (050) 363 27 00
F (050) 363 72 00
E rugwinkel@rug.nl

De geschiedenis van Groningen

Het is volbracht: de *Geschiedenis van Groningen*. Resultaat van een grootschalig historisch onderzoek. Deel I van dit handboek verschijnt in oktober. Hoofdredacteur Maarten Duijvendak, hoogleraar regionale geschiedenis aan de RUG, gaf leiding aan het bijzondere project.

Tot dusver bestond er slechts één overzichtswerk over de geschiedenis van de provincie Groningen, namelijk de *Historie van Groningen*, uit 1976, onder redactie van W.J. Formsma. Wat voegt het nieuwe boek hieraan toe? Duijvendak: 'Wij komen met veel nieuwe gegevens – ook beeldmateriaal – die in de tijd van Formsma nog niet bekend waren. Dat komt doordat veel archieven pas sinds de jaren 1970-1980 goed werden ontsloten.'

Stadstaat Groningen

Duijvendak: 'Ons werk heeft ook geleid tot een andere visie op het verleden. Het boek van Formsma gaat bijvoorbeeld alleen uit van het perspectief van de huidige provincie Groningen, een bestuurlijke eenheid die relatief kort, sinds 1798, bestaat. Wij kijken over een langere termijn en plaatsen de ontwikkeling van Groningen, dat wil zeggen Stad en Ommelanden, op een Europese schaal. Dat leidt tot een ander beeld. De stad was eeuwenlang, vooral in de vijftiende en zestiende eeuw, zeer rijk en zij domineerde een zeer uitgebreid gebied, namelijk een groot deel van de Friese kuststrook van West-Friesland tot Sleeswijk-Holstein. De dichtstbijzijnde concurrent was Bremen. Vanwege de economische en politieke macht die de stad uitoefende over haar ommelan-

den was Groningen de facto een stadstaat, vergelijkbaar met Venetië of Lübeck.'

Kerkorgels gespaard

Cultureel was Groningen meer op de Duitse landen dan op Holland gericht. Dat veranderde pas na de Reductie van 1594, toen Groningen onderdeel werd van de Republiek. Duijvendak: 'Het duurde heel lang voordat het Hollandse calvinisme hier doordrong. De Reformatie werd hier vooral gedragen door Duits-lutherse predikanten en lutheranen vernielden geen interieurs van katholieke kerken. Ook de Groningse kerkorgels zijn daardoor gespaard gebleven en – dankzij de rijkdom en het gematigde politieke klimaat – bovendien goed onderhouden. Met gevolg dat, naar Gronings voorbeeld, in de rest van de Republiek een eeuw later de belangstelling voor deze wijze van kerkmuziek kon herleven.'

Nieuwe beelden

Het driedelige boek is rijk geïllustreerd. Onder de ruim achthonderd afbeeldingen zit veel onbekend materiaal, ruim de helft is niet eerder gebruikt. Duijvendak: 'Een beeld zegt soms meer over het verleden dan een geschreven bron. Daarom hebben we ons toegelegd op het verzamelen van zo veel mogelijk illustratiemateriaal. Omdat

dat voor de oudere periode lastig was, hebben we de fotografen Hans Sas en John Stoel gevraagd elementen en bijzondere objecten uit het landschap te fotograferen. Een mooi voorbeeld is de foto van de wierde van Rottum, maar ook die van de dijk bij Kommerzijl: de verschillende bedijkingen achter elkaar in het landschap vertellen een eeuwenlang verhaal van veranderingen.'

Erven De Jager

De laatste zoon van de familie De Jager, een rijk drukkersgeslacht uit Groningen, stelde in de jaren 1990 een groot vermogen beschikbaar voor onderzoek naar de hiaten in de geschiedschrijving van de provincie Groningen. De Erven De Jager financierden negentien onderzoeksbeurzen. De auteurs van de *Geschiedenis van Groningen* baseerden zich op de nieuwe bevindingen uit deze onderzoeken.

- > De *Geschiedenis van Groningen* verschijnt tussen oktober 2008 en februari 2009 in drie delen van elk 400 pagina's bij uitgeverij Waanders.
- > Het verschijnen van deel I wordt najaar 2008 omlijst met diverse tentoonstellingen en een tv-serie op TV Noord.
- > Zie www.verledenvangroningen.nl.

Met zijn Perzische wortels gedijt **Kader Abdolah** opvallend goed in de natte Nederlandse bodem. Zijn *Het huis van de moskee* werd in 2007 zelfs gekozen tot op een na beste Nederlandse roman aller tijden. Dit najaar is Kader Abdolah gastschrijver aan de Rijksuniversiteit Groningen. Welke literatuur heeft hem gevormd?

Perzische wortels in de natte Nederlandse bodem

Twintig jaar geleden, toen hij als politiek vluchteling in Nederland belandde, nam de op dat moment drieëndertigjarige Kader Abdolah een voor een schrijver dramatische beslissing. Hij besloot van schrijftaal te veranderen. Al het werk dat hij nadien schreef, draagt de sporen, zo niet littekens, van dit ingrijpende besluit. Behalve dat hij zich een nieuwe taal eigen moest maken, moest hij ook zijn weg vinden in een andere literaire cultuur. 'Ik had een enorme achterstand, zeker in vergelijking met Nederlandse schrijvers van mijn leeftijd,' vertelt Abdolah. 'Wat zij niet allemaal gelezen hadden en ik niet... Ik moest zo'n beetje bij het begin beginnen, achteruitlezen, teruggaan in de tijd.'

Wat Abdolah las in die begintijd, laat zich raden als je *Spijkerschrift* leest, zijn in 2000 verschenen tweede roman. Op verschillende plaatsen neemt hij citaten op uit het werk van de groten van de Nederlandse literatuur. Multatuli wordt aangehaald met maar liefst twee hele pagina's Droogstoppel. P.N. van Eyk, J.C. Bloem, R.H. van den Hoofdakker en anderen zijn vertegenwoordigd met een gedicht. Wat Abdolah al achteruitlezend moet zijn tegengekomen, blijkt uit een opsomming in *Spijkerschrift*: de Mariken van Nieuwmeegen en Carel van Mander, Alfred Hegenscheidt, Willem van Hildegarsberch, Agathan Marius Courier, Dubekart, Anthonie van der Woordt, Caspar van Baerle oftewel Barlaeus, Dick

Raphaëlsz Camphuysen en Louis Couperus. Welke neerlandicus zal het werk van deze schrijvers allemaal gelezen hebben?

Nescio en de Koran

Opvallend genoeg ontbreekt zo goed als elk spoor van generatiegenoten in zijn werk. 'Eerlijk gezegd sprak de moderne Nederlandse literatuur in die periode me helemaal niet aan,' licht Abdolah toe. 'Ik zal geen namen noemen. Maar die romannetjes die heel licht en doorzichtig en nietszeggend waren, die heel simpele liefdes beschreven, problemen uit het dagelijks leven, driehoeksrelaties, die benauwden me. Ik vond ze te navelstaarderig.'

Abdolah's belangstelling ging uit naar literatuur die tegenwicht bood aan de zware literatuur die hij uit Iran kende. 'Ik had *Duizend en een nacht* gelezen, Perzische meesters en de Koran. Daarom sprak de *Max Havelaar* me aan en vooral het werk van Nescio. Als je dat proza van Nescio goed leest en thuis bent in het proza van de Koran, dan kun je ze heel gemakkelijk naast elkaar zetten. In beide soorten proza zie je van die simpele, korte, en toch geheimzinnige, geladen zinnestjes. Heel simpel. Heel kort. Heel suggestief.'

Nederlandse dichters in het begin van de vorige eeuw en de schrijvers van voor de Tweede Wereldoorlog en vlak daarna hebben volgens Abdolah veel gemeen met de Perzische meesters. 'Want die generatie dichters en

schrijvers haalt de inspiratie uit de Bijbel en de oude christelijke tradities. Het proza in die tradities lijkt op de literatuur in de islamitische wereld. De Nederlanders uit die periode schrijven behoorlijk zware teksten, zwaar van verdriet. De armoede is er nog in aanwezig. Hun onderwerpen staan eigenlijk heel dicht bij die van de oosterse meesters. Ze kijken naar de natuur, naar de mensen, naar binnen. Net als de literatuur in de wereld die ik verlaten had, hebben ze nog geen radio- of televisiekijk op de wereld.'

Lang voor zijn aankomst in Nederland had Abdolah overigens al kennisgemaakt met de westerse literatuur. 'Anders dan in de techniek of bij kennis over kernwapens kent de literatuur geen grenzen. Ik herinner me nog goed hoe ik op veertien-vijftienjarige leeftijd in een commode van een tante van me ineens een kapotgelezen boek aantrof, een romannetje. Het was *The Old Man and the Sea*, van Hemingway. De westerse literatuur had zelfs mijn tante, die misschien nooit een boek had gelezen, bereikt. Het was een literaire shock, echt waar. Literatuur moest, zo vond ik toen, zwaar en ondoordringelijk zijn. En opeens krijg ik zo'n luchtig, licht en doorzichtig werk van Hemingway onder ogen.'

Mee naar Perzië

De kennismaking met de Nederlandse en westerse literatuur betekent niet dat

‘Ik heb een groot optimisme in mijn lichaam’

Abdolah de Iraanse traditie voor gezien hield. Integendeel. In de loop van de tijd neemt het Perzische verleden in de romans van Abdolah juist steeds meer ruimte in. Volgens Abdolah is dat het gevolg van zijn persoonlijke ontwikkeling. ‘Het was een natuurlijke gang van zaken. Toen ik hier aankwam, betrad ik de samenleving als een vreemdeling. Als je mijn eerste boeken leest, zie je dat ik een camera ben. In *De reis met de lege flessen* (1997) registreer ik alles, schrijf ik alles op en probeer ik mijn plek te vinden in de nieuwe samenleving. In *Spijkerschrift* is de schrijver aan de ene kant al met die samenleving verweven en aan de andere kant kijkt hij terug. Maar als je vervolgens *Het huis van de moskee* neemt, waarin ik het helemaal over Iran en de Iraanse samenleving heb, is het niet zo dat de schrijver is teruggegaan. Hij staat met zijn beide voeten stevig in de natte Nederlandse grond. Ik neem jullie mee, zegt hij tegen zijn lezers. Want nadat ik de Nederlandse samenleving had leren kennen, wist ik wat de zwakke punten waren. Ik was ervan op de hoogte dat er veel vooroordelen bestonden over de islam, over Iran, over de mensen over de grens. Maar mij was ook bekend dat Nederlanders daarover niets wisten. Daarom laat ik de camera zwenken en neem hen mee, zodat 16 miljoen mensen kunnen zien hoe het er achter de gordijnen uitziet.’

Ook met zijn laatste werk, *De Koran en de boodschapper*, streeft Abdolah een vergelijkbaar doel na. ‘Jullie hebben de Koran heel lang als een verschrikkelijk boek beschouwd, zonder dat jullie weten waarover jullie het hadden. Door daarover te vertellen, probeer ik het gedachtegoed van de samenleving te veranderen.’

Optimisme

Het in 2002 verschenen *De droom van Dawoed* past niet in het rijtje van zich alsmaar meer in Perzië afspelende romans. In dit prachtige, zich in Zuid-Afrika afspelende werk, lijkt de westerse literatuur helemaal versmolten met de oosterse. De losjes geschreven roman heeft een hoofdpersoon die opvallend lichtvoetig omgaat met de wreedheid van

zijn lot. Daarmee staat hij heel anders in het leven dan bijvoorbeeld de verbitterde en cynische hoofdpersonen in sommige boeken van de Zuid-Afrikaanse Nobelprijswinnaar J.M. Coetzee, zoals in *Disgrace* en in het werk van de Fransman Michel Houellebecq. De aan Nescio herinnerende positieve sfeer van *De droom van Dawoed* is bijna aandoenlijk. Waar komt dat vandaan? ‘Ik heb een groot optimisme in mijn lichaam, dat heb ik hier in Nederland ontdekt,’ zegt Abdolah. ‘Misschien komt het door de immigratie, de hoop dat alles toch goed komt. Misschien komt het ook door mijn levensloop. Want ik heb alles verlaten. Ik heb velen verloren, vrienden, familieleden. Ik heb mijn doden achtergelaten. De bittere pijn doet je in een gat belanden. Op Nederlandse bodem merkte ik dat wanneer alles misgaat, dit nog niet hoeft te betekenen dat dit tot het einde zo zal blijven.’

Eens deed Abdolah de uitspraak dat hij ‘de rivier van de oude Perzische poëzie in de zee van de Nederlandse literatuur wilde laten vloeien’. Maar die fase heeft hij achter zich gelaten, vertelt hij. ‘Ik ben met iets moois bezig, heb een nieuwe ambitie. Als Pers wil ik de Nederlandse literatuur in de hele wereld vertegenwoordigen. Ik zal nu niet zeggen hoe. Ik ben aardig onderweg, mijn boeken zijn in 24 talen vertaald. De wereld zal genieten van de Nederlandse literatuur.’

TEKST > EDZARD KROL

FOTO > JOYCE VAN BELKOM

- > [Ieder najaar nodigt de RUG een gastschrijver uit om \(werk\)colleges en openbare lezingen te geven.](#)
- > [Zie verder www.rug.nl/studium](http://www.rug.nl/studium)

Willem van Toorn op de Allersmaborg

Op zaterdagmiddag 18 oktober 2008 vindt een literaire lunch plaats op de Allersmaborg. Schrijver-dichter Willem van Toorn leest in de borg en in de tuin voor uit eigen werk. Het programma begint om 12.30 uur. Willem van Toorn (1935) schrijft verhalen, essays, romans en poëzie, is redacteur van het tijdschrift *Raster* en ontving in 1982 de Jan Campertprijs en in 1992 de Herman Gorterprijs.

Alumni worden van harte uitgenodigd deel te nemen aan deze bijeenkomst. De kosten, inclusief een compleet verzorgde lunch, bedragen per persoon € 40,- en voor donateurs van de Allersmaborg € 35,-. Aanmelden kan bij Rhoda Schuling van het Ubbo Emmius Fonds: r.schuling@rug.nl, tel (050) 363 7564.

Talent & Career Center

Sta je op het punt om de arbeidsmarkt te bestormen en kun je daar wel wat hulp bij gebruiken? Of heb je op dit moment een baan maar ben je op zoek naar iets anders? Het Talent & Career Center daagt je uit om werk van je talent te maken en staat klaar om je daarbij te ondersteunen, ongeacht waar je op dit moment in je loopbaan bevindt. Het Talent & Career Center, expertisecentrum voor hoger opgeleiden en verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen, biedt inspirerende maatwerkoplossingen die passen bij jouw unieke persoon en situatie. www.talentcareercenter.nl voor een overzicht van onze activiteiten.

Jarig Talencentrum

Het Talencentrum bestaat twintig jaar. Ooit begonnen als een eenmanszaak, ondersteund door een handjevol freelancers, is het inmiddels uitgegroeid tot een organisatie met bijna honderd docenten, vertalers en administratieve medewerkers. Het Talencentrum verzorgt cursussen in meer dan 25 talen en heeft een vertaal- en correctieservice. In het kader van het jubileum zijn er diverse activiteiten, waaronder het symposium 'Language Centres: Key players on the global stage' op 27 november. Kijk op www.rug.nl/talencentrum voor meer informatie.

Geschiedenis CHU te boek

Meer dan zeventig jaar (1908–1980) lang was de Christelijk-Historische Unie, een van de voorgangers van het CDA, een constante in de Nederlandse politiek. Politiek redacteur Marcel ten Hooven en historicus Ron de Jong beschrijven in het boek *Geschiedenis van de Christelijk-Historische Unie, 1908–1980* voor het eerst de feitelijke politieke geschiedenis en de inhoud van deze partij op Nederlands-hervormde grondslag. Het onderzoek verschijnt in een reeks van het Documentatiecentrum Nederlandse Politieke Partijen van de RUG en kwam mede tot stand dankzij de donatie van een alumnus. Uitgeverij Boom, 400 blz., € 29,50.

Haat & liefde

U wist het misschien niet, misschien ook wel. Misschien staat u er nooit zo bij stil. U hebt een haat-liefdeverhouding met geven aan goede doelen! Goede doelen zijn als vliegen; je slaat ze het liefst van je af.

Maar, u geeft wel! Gemiddeld schenkt het Nederlandse gezin aan goede doelen € 370,- per jaar. Goede doelen kunnen dus rekenen op uw liefde. Als u echt nooit iets geeft, bent u beslist een uitzondering. Het rapport 'Geven in Nederland' (VU-Amsterdam) heeft ons geefgedrag onderzocht. Ook een aantal grote banken heeft zich verdiept in de charitatieve sector. Beide concluderen dat de giften aan goede doelen de komende tien jaar gaan verdubbelen, zelfs als de economie de komende jaren in elkaar zakt. Samen gaven we in 2003 € 5,2 miljard. Kerken, sport, sociale doelen, cultuur en gezondheid profiteerden het meest.

Onderzoek en wetenschap doen nog eigenlijk nauwelijks een beroep op uw vrijgevigheid. Maar dat gaat veranderen. Omdat onderzoek en wetenschap de voortgang van de samenleving stimuleert en we – zeker de beter opgeleiden uit onze maatschappij – juist dit belangrijk vinden, kan wetenschappelijk onderzoek het goede doel van de toekomst worden.

Grote vraagstukken op onder meer het gebied van eenzijdigheid van fossiele brandstoffen, verandering van het klimaat, schaarste van schoon water, gezondheid en ziekte, kunnen alleen opgelost worden dankzij de vindingrijkheid van de wetenschap.

De onderzoeksresultaten van de VU geven aan dat u, als u geeft, wilt weten of uw geld goed wordt besteed. Hoe inzichtelijker het resultaat van onderzoek en hoe transparanter de begunstigde van uw geld met uw gift omgaat, des te positiever oordeelt u over uw goede doel. Dan transformeert uw haat in liefde.

Uw Alma Mater zal de komende tijd vaker een beroep op u doen. De overhead van fondsenwerving komt volledig voor rekening van de universiteit, alle ontvangen giften gaan 100% naar het doel waaraan u geeft. Zo'n vlieg vind je misschien nog steeds lastig, maar je houdt toch ook van 'm'!

Tienke Koning

Directeur Ubbo Emmius Fonds

Groningen 'the place to be' voor Rusland-Nederland relaties.

Bedrijven, instellingen en alumni steunen de Rijksuniversiteit Groningen op allerlei manieren. Zo kan er nu bijvoorbeeld in Groningen een nieuw expertisecentrum worden opgezet. Dankzij subsidie van de Russkij Mir Foundation.

Russkij Mir, Russische Wereld, is een organisatie die de kennis van de Russische cultuur en taal in het buitenland wil stimuleren. Het is niet toevallig dat de Europese vertegenwoordiger, aartspriester Antony Ilin, afgelopen zomer juist naar Groningen afreisde om te spreken over de oprichting van een centrum in Nederland. 'Bij de RUG is veel kennis aanwezig over Midden- en Oost-Europa,' vertelt Hans van Koningsbrugge, hoofddocent Midden en Oost-Europese Geschiedenis en directeur van het aan de universiteit gelieerde Nederland-Rusland Centrum. 'Al decennialang heeft de RUG een sterke onderwijs- en onderzoekspoot op dit gebied. Daarnaast organiseert ons eigen, vorig jaar opgerichte Nederland-Rusland Centrum allerlei workshops en activiteiten voor het bedrijfsleven en overheidsinstellingen.' Dat draagt bij tot het internationaal op de kaart zetten van Groningen. Van Koningsbrugge: 'Ilin kwam naar Groningen op aanraden van de universiteit van Leuven, die al langer samenwerkt met Russkij Mir. Kort na afloop van het bezoek sprak ik een collega uit Leuven die me op zijn Vlaams vertelde dat de RUG bij Russkij Mir 'in de hoogste schuif' staat!'

Verdieping

De samenwerking met Groningen werd nog tijdens het bezoek van de aartspriester bezegeld. De Russkij Mir Foundation subsidieert een nieuw centrum dat vooral gericht zal zijn op de al eeuwenoude relaties tussen Nederland en Rusland. Er komt een bibliotheek over Russische taal, cultuur, economie en politiek. Daarnaast worden er tentoonstellingen en lezingen georganiseerd voor een breed publiek. Het centrum biedt volgens Van Koningsbrugge veel mogelijkheden. 'Het versterkt de relaties die we al hebben en in de toekomst kan het misschien financiering verstrekken voor beurzen voor Russische of Nederlandse studenten, voor docentenuitwisseling, of een Summer school over Russische buitenlandse politiek.' De komst van het centrum past volgens hem ook helemaal in de samenwerking die Groningen heeft met Rusland op het gebied van handel en cultuur. 'Denk aan de relaties die de Gasunie, het Groninger Museum, de gemeente en de provincie hebben met het land. Daar kunnen we nu een extra verdieping aan geven.'

- > www.nrce.nl
- > www.russkiymir.org

TEKST > BERT WOLFKAMP
FOTO > REUTERS/SERGEI KARPUKHIN

Prof.dr. Ben Feringa, hoogleraar synthetische organische chemie aan de Rijksuniversiteit Groningen, heeft een bijzonder prestigieuze onderzoekssubsidie van de European Research Council in de wacht gesleept. Feringa krijgt een ERC Advanced Grant van 2,2 miljoen euro voor het project 'Molecular Motors – Controlling movement at the nanoscale'.

De Groningse bioloog **prof.dr. Serge Daan** heeft de Award for Eminent Scientists van de Japan Society for the Promotion of Science (JSPS) ontvangen. Na Nobelprijswinnaar prof. Gerard 't Hooft is Daan de tweede Nederlander aan wie deze award wordt toegekend.

Een team onderzoekers uit Groningen onder leiding van **prof. Marco Aiello**, hoogleraar Distributed systems and software engineering, is bij de Web Service Challenge in Washington geëindigd op de eerste plaats bij de verkiezing van de beste systeemarchitectuur. Het RUG-team eindigde bovendien als tweede bij de beoordeling op de prestatie van het systeem.

Sjoeke Dijkstra-Snijdelaar (momenteel medewerster bij het Lustrumbureau van de universiteit) is benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau voor haar maatschappelijke inzet. Zo stichtte ze in 2000 het Klaas Dijkstra Fonds, vernoemd naar haar overleden echtgenoot. Dit fonds ondersteunt jonge kunstenaars en jonge gediplomeerden op het gebied van de fijnmechanica.

Prof.dr. Douwe Breimer, farmacoloog, oud-rector magnificus en oud-collegevoorzitter van de Universiteit Leiden én oud-student van de Rijksuniversiteit Groningen, heeft tijdens de opening van het academisch jaar de Ubbo Emmiuspenning voor Wetenschappelijke Verdiensten ontvangen.

Minister Plasterk van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft voormalig Commissaris van de Koningin **Hans Alders** benoemd als lid van de Raad van Toezicht van de Rijksuniversiteit Groningen. De benoemings termijn loopt van 1 augustus 2008 t/m 31 juli 2012.

Prof.dr. Folkert Kuipers is per 1 september 2008 benoemd tot decaan Medische Wetenschappen en lid van de Raad van Bestuur van het UMCG. Kuipers is sinds 2000 hoogleraar Kindergeneeskunde en hoofd Laboratorium Kindergeneeskunde in het UMCG.

Prof.dr. Elmer Sterken is per 1 september 2008 de nieuwe decaan bij de Faculteit Economie en Bedrijfskunde. Sterken is sinds 1994 hoogleraar Monetaire economie en tevens directeur van the Netherlands Network of Business Economics en adviseur bij Effectenbank Stroeve N.V., Amsterdam.

Kijk op www.rug.nl/nieuws voor meer informatie.

Alumni Netwerkers winnen Bosatlas

ANJA HOLWERDA

FOTO JIM ROBOT

De winnaars van een Bosatlas van Nederland zijn bekend. Drie exemplaren van dit prachtige naslagwerk werden verloot onder iedereen die voor 1 juli 2008 zijn of haar Profielpagina op het Alumni Netwerk had ingevuld. Ruim 800 alumni reageerden op de actie.

De winnaars zijn:

Kasper van der Gugten, MA

Internationale Organisaties en Betrekkingen (2007), woont in Den Haag en begint dit jaar met een Rijkstraineeship bij het Ministerie van Verkeer en Waterstaat: 'Ik heb op mijn eigen profielpagina alle instellingen aangevinkt zodat oud-studiegenoten mij terug kunnen vinden. E-mail for life vind ik handig voor sollicitaties, een e-mailadres dat eindigt op alumnus.rug.nl staat beter dan bijvoorbeeld gmail.'

Henk ten Napel, Godgeleerdheid (1978), is predikant bij de Nederlandse Kerk in Londen: 'Zeker als je in het buitenland woont is het netwerk een prachtige manier om in contact te komen met andere alumni van de RUG. Daarvoor is het wel nodig dat nog meer mensen zich registreren, het liefst met meer dan alleen hun achternaam. Zonder aanvullende gegevens is het soms moeilijk precies te weten of een

bepaalde naam bij een eventuele studiegenoot behoort.'

Anja Holwerda, Sociale Geografie (2007), is promovendus bij het Universitair Medisch Centrum Groningen: 'E-mail for life gebruik ik nu nog niet zoveel. Maar ik verwacht over een tijdje weer naar het buitenland te gaan en dan is zo'n adres met mailbox heel handig. Verder vind ik het leuk om te kunnen zien waar mijn studiegenoten terecht zijn gekomen. Er doen verschillende alumni van Ruimtelijke Wetenschappen mee aan het Alumni Netwerk. Twee studievriendinnen heb ik helaas nog niet kunnen opsporen. Ik hoop dat ze zich binnenkort ook gaan aanmelden.'

Ook lid worden van het Alumni Netwerk? Kijk op www.rug.nl/alumni > **alumni online**

GRIMM & KLUGE EN ALUMANI

Van **6 t /m 11 oktober 2008** viert Duitse Taal en Cultuur met een uitgebreid programma de jubilea van studievereniging Grimm & Kluge en alumnivereniging Alumi. www.alumani.nl

FYSISCH-MATHEMATISCHE FACULTEITSVERENIGING

Op **14 oktober 2008** houdt de FMF in Martiniplaza Groningen het symposium 'Mainstream Science: Hypes and Hopes'. symcie.fmf.nl.

ALUMNI MOBILAE

Studiosi Mobilae, de studievereniging van Bewegingswetenschappen, heeft een nieuwe alumni-tak: Alumni Mobilae. Word lid voor de activiteiten en het alumniblad In BW'ging! www.studiosimobilae.nl

ECONOMIE EN BEDRIJFSKUNDE

Prof.mr. C.A. (Flip) de Kam verzorgt **21 oktober 2008** de Post Prinsjesdag lezing voor de Stichting Alumni Economie en Bedrijfskunde Groningen. www.rug.nl/feb/alumni.

ANTONIUS DEUSING

Opgave voor de alumnidag van Antonius Deusing op **1 november 2008** is nog mogelijk tot 18 oktober. Onderdeel van de dag is een bezoek aan het Skills Center van het UMCG. Ook zullen veel Noorse alumni aanwezig zijn die begin jaren '60 in Groningen studeerden (zie ook pag. 7). Voor hen wordt een dag eerder, op 31 oktober, een speciale reünie georganiseerd. Programma en opgave: www.rug.nl/umcg/alumni

SOCIOLOGIE

De afdeling Sociologie bestaat 70 jaar en houdt een feestje op **14 november 2008**. Op het programma staat onder meer alumnus Frans Verhagen, Amerikakenner bij uitstek. www.groningersociologen.nl.

CLIO

Op **15 november 2008** viert Clio, de studievereniging van IO/IB, haar twintigjarig bestaan met een speciale bijeenkomst voor alumni en (oud-)docenten in de Allersmaborg: www.clio-international.nl.

KCM EN KKB

De opleidingen Kunsten, Cultuur en Media (KCM) en Kunst en Kunstbeleid (KKB) houden op **20 en 21 november 2008** een lustrumcongres: www.rug.nl/alumni.

ALUMNIVERENIGING TBV LUGUS

De Technisch Bedrijfskundige Vereniging Lugus is er nu ook voor alumni. Ben je oud-Lugiaan of oud-TBK student meld je dan aan via www.tbvlugus.nl.

Zie verder: www.rug.nl/alumni > **Activiteiten & Nieuws**.

Alumnireis 2009

'DE ALFONSO CODE'

De alumnireis 2009 gaat, hoe kan het anders in het lustrumjaar, naar een van de bronnen van de Groninger universiteit: de Golf van Napels. Onder leiding van Renaissancevorst Alfonso de Wijze (1396-1458) ontwikkelde dit gebied zich in de 15e eeuw tot kennis- en cultuurcentrum 'par excellence'. Zodanig, dat Ubbo Emmius, onze eerste rector magnificus, in de oprichtingsakte van de RUG (1614) meerdere malen verwijst naar Alfonso en Napels als lichtende voorbeelden.

Onder de titel 'De Alfonso Code' nemen deskundigen van universiteit u deze alumnireis mee langs monumenten en archeologische overblijfselen, op zoek naar de betekenis van deze bloeiperiode rond de Golf van Napels, dikwijls aan de hand van schrijvers en dichters die voor Ubbo Emmius en zijn tijdgenoten nog een levende werkelijkheid waren.

Vertrek zondag 21 juni 2009

Terugkeer zondag 28 juni 2009

Kosten ongeveer € 1200 (inclusief verblijf op basis van volpension in de Villa Vergiliana te Cuma), mede afhankelijk van de tarieven en toeslagen in 2009

Programma (voorlopig): Excursies naar het Castelnuovo van Alfonso, het graf van Vergilius, de villa en de kerk van Pontano, Herculaneum, Pompeï, Oplontis, Cuma en Baia. Napels wordt vanzelfsprekend meerdere malen bezocht. De precieze invulling van het programma valt binnenkort te lezen op www.rug.nl/alumni.

Er zijn al diverse vooraanmeldingen binnen. Maar om deze reis – georganiseerd door alumnivereniging Zephyros (Griekse en Latijnse Taal en Cultuur) in samenwerking met Alumnirelaties & Fondsenwerving van de RUG – definitief doorgang te laten vinden zijn nog enkele deelnemers nodig. Kennis van Latijn en Italiaans is niet noodzakelijk.

Opgave en inlichtingen: Sjef Kemper (GLTC), j.a.r.kemper@rug.nl, Latijnse Taal en Letterkunde, Oude Boteringestraat 23, 9712 GC Groningen, tel. (050) 363 60 36/60 50

Ook na het afstuderen blijven veel alumni zich inzetten voor de universiteit. Machiel Huizenga (Sociale Geografie, 1993) vertelt over zijn betrokkenheid.

Studenten zijn mijn toekomstige collega's

'Ik heb een goede tijd gehad bij Sociale Geografie en doe graag iets terug. Het is bovendien leuk om voor een groep studenten, mijn toekomstige collega's, te staan en hun te vertellen over mijn huidige werk. Ik doe mijn werk met plezier. Als ik iets van dat enthousiasme kan overbrengen is een gastcollege wat mij betreft geslaagd.'

Gastcollege

Machiel Huizenga (42) studeerde regiologie, een bedrijfseconomische variant binnen Sociale Geografie. Hij werkte onder meer voor de Provincie Overijssel, adviesbureau DHV en Het Oversticht. Nu heeft hij een eigen bureau: Goedwijs Projectmanagement. Het bureau ondersteunt organisaties op het gebied van projectmatig werken. Bij de Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen gaf Machiel onlangs een gastcollege in het kader van de cursus Werkvelden, waarin studenten kennis maken met de praktijk. 'Studenten zijn over het algemeen nog geneigd om te redeneren vanuit theoretische kaders. Die kaders gaan vaak niet over hoe mensen samenwerken, terwijl daar soms wel de sleutel tot succes ligt. In zo'n gastcollege kan ik dat vanuit de praktijk meegeven aan de hand van actuele voorbeelden.'

Zo liet ik bijvoorbeeld groepjes studenten een offerte maken van een klus waar ik zelf mee bezig was. Je ziet dan dat een of twee dominante types het initiatief nemen en in feite geen gebruik maken van de competenties van de rest van de groep. Na afloop besprak ik niet alleen de inhoud van de offertes, maar vooral het groepsproces en de mogelijkheden om op een betere manier gebruik te maken van alle kennis binnen een groep. Die gezamenlijke reflectie was zowel voor de studenten als voor mijzelf heel inspirerend.'

Laptopje

Machiel begeleidt ook regelmatig studenten bij het afstuderen. 'Dat is voor mij vaak heel leerzaam. In die fase van de studie duiken studenten diep in een thema dat ook voor mij relevant kan zijn. De uitgebreide discussies die we dan voeren leveren voor ons beiden veel nieuwe informatie op.'

Wat Machiel opvalt aan de huidige studenten? 'Of ze wezenlijk verschillen van toen weet ik niet, maar ze zijn verdraaid goed voorzien van moderne hulpmiddelen. Aantekeningen kloppen ze direct in op hun laptopje.'

TEKST > BERT WOLFKAMP

FOTO > MACHIEL HUIZINGA

Bob van Seeters (37 jaar) volgde bij de Academie voor Management de leergang HR-Strategie en de Business Strategy Course. Hij is onlangs in Wenen gaan werken voor vastgoedinvesteerder Redevco en is begonnen met het laatste deel van de Masterstudie. Zijn grote passie is de ontwikkeling van organisaties en mensen: 'Het is echt doodzonde als je niet de moeite neemt om verder te leren!'

Wie Bob van Seeters spreekt, zou niet zeggen dat hij tijdens zijn diensttijd koos voor het korps mariniers. Na zijn middelbare schoolopleiding in Eindhoven wist hij niet wat hij wilde studeren en besloot hij eerst zijn diensttijd te vervullen. Hij leerde er discipline en deed er vriendschappen voor het leven op. Na afloop koos hij voor de hbo-opleiding Commerciële Economie in Tilburg, maar stapte al snel over naar Personeelsmanagement in Deventer. 'Ik houd me graag bezig met de ontwikkeling van mensen. Human Resources Management is echt mijn ding, dat wist ik toen al.' Zoals veel HRM'ers ging hij na zijn studie aan het werk als intercedent bij uitzendorganisatie Vedioor - tegenwoordig onderdeel van Randstad. Hier ontwikkelde hij een commerciële drive en leerde hij het HRM-vak van haver tot gort kennen. 'Ik hield me vooral bezig met het plaatsen en later ook detacheren van mensen in de productie en de techniek.' Na een paar jaar vertrok hij naar Eindhoven om een nieuwe Vedioor-vestiging op te zetten. Ook dat was een leerzame tijd.

Geen workaholic

Van Vedioor maakt hij de overstap naar Libertel, tegenwoordig Vodafone. Van Seeters maakte mee hoe het personeelsbestand van dit nog jonge bedrijf in drieënhalft jaar tijd van 450 groeide

Business Strategy Course & HR-Strategie

TEKST > MARIAN BROUWERS

FOTO > BERT JANSSEN

‘Het is doodzonde als je niet de moeite neemt om verder te leren!’

naar 3.500. De perfecte plek voor een HRM-man. Hij hield zich bezig met het hele traject, van instroom tot en met uitstroom en was als HR-adviseur actief op operationeel, beleidsmatig en strategisch niveau. ‘Ik heb een grote bijdrage mogen leveren aan het opzetten van het HR-beleid van het bedrijf.’ Het was een intensieve periode bij Libertel en hij denkt dan ook met plezier terug aan de vele ontbijtsessies en late-night pizza’s. ‘Een fantastische tijd.’

De verbazing was groot toen hij aankondigde dat hij met zijn vriendin Anja op wereldreis zou gaan en niet wist wat hij daarna zou doen. ‘Men dacht dat ik daarvoor teveel een workaholic was. Dat dacht ik zelf eerst ook, maar na twee weken wist ik beter. Uiteindelijk zijn we acht maanden weggebleven.’ De reis heeft hem goed gedaan. Hij kreeg meer relativiseringsvermogen en weet nu beter een balans te vinden tussen werk en privé. ‘Ik merk ook dat ik nu meer begrip heb voor andere culturen. Om in HR-termen te spreken: ik ben veel omgevingsbewuster geworden.’

Goeroe

Terug in Nederland werkte hij korte tijd voor een internet-startup om daarna over te stappen naar Kristal, een projectontwikkelaar van en voor woningcorporaties. ‘Kristal was minder commercieel dan mijn voorgaande werkgevers, maar zeer gericht op de inhoud. Er werken veel hoogopgeleide professionals. Medewerkers die je niet vaak hoort, maar als ze wel van zich laten horen, zijn ze zeer kritisch. En terecht! Als HRM’er moet je daarop anticiperen.’

Ondertussen wilde Van Seeters zijn HR-kennis verdiepen. Hij beschikte inmiddels over een brede praktijkervaring, maar wilde meer boven de stof staan. ‘Ik vind de link tussen theorie en praktijk interessant. Welke theoretische modellen liggen ten grondslag aan HR-beleid en hoe kun je ze vertalen naar je eigen HR-praktijk?’ Hij koos voor de leergang HR-Strateeg van de Academie voor Management in Groningen, als eerste onderdeel van de Masterstudie. Hij heeft er veel van geleerd, vooral van Rob Vinke. ‘Een echte goeroe op HR-gebied.’

Bij Kristal kwam die kennis goed van pas. ‘Als HRM-er is het je taak om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van medewerkers en daarmee aan de organisatie en uiteindelijk aan de bedrijfsresultaten. Je moet weten waar de business behoefte aan heeft. Anders roep je alleen maar frustratie op. Je kunt als HR-man wel aan tafel willen zitten, maar dan moet je wel iets zinnigs te zeggen hebben. Jij moet de business eerst begrijpen, voordat jij zelf begrepen wordt.’

Business Strategy Course

Als volgend onderdeel van de Masterstudie ging hij de Business Strategy Course doen. ‘Eigenlijk was dat een strategische keuze, omdat ik zelf de ambitie heb om in de toekomst een strategische functie te bekleden.’ De gevarieerde samenstelling van de groep vond hij prettig. ‘Iedereen werkte in een andere discipline op een ander functieniveau. Daardoor leer je veel van elkaars praktijkervaringen. Je ziet je eigen werk in een ander perspectief.’ Kerndocent Philip Wagner vond hij zeer inspirerend. ‘Hij maakt op fantastische wijze de vertaling van macro- naar microniveau, van “global” naar “local” denken. Fascinerend vond ik dat.’

Die strategische functie is inmiddels weer een stuk dichterbij gekomen. Van Seeters stapte een halfjaar geleden over naar Redevco en is samen met de directeur HRM verantwoordelijk voor het HR-beleid van operationeel tot en met strategisch niveau. Van Seeters: ‘Redevco is een internationale vastgoed-investeerder en ontwikkelaar met kantoren in twintig landen. Voor een HR-man als ik is werken met zoveel verschillende professionals en culturen natuurlijk smullen. Ik ben begonnen in Nederland, maar wist vanaf het begin dat ik zou gaan werken in Wenen als HR-verantwoordelijke voor Centraal- en Oost-Europa. Anja en ik wonen inmiddels in het centrum van Wenen. Zij gaat hier Nederlandse les geven op een van de internationale scholen in Wenen.’

Spirituele intelligentie

Als HR-man hamert hij graag op het belang van ontwikkeling. ‘Je moet blijven leren. Niet de moeite nemen om te leren is echt doodzonde. Het is heel belangrijk dat je je blijft ontwikkelen op persoonlijk en vakinhoudelijk gebied. Binnen zo’n professionele organisatie als Redevco spreekt dat voor zich.’ De Summer Academy heeft hij achter de rug en hij gaat nu beginnen met het onderzoeksdeel van de Masterstudie. ‘De onderzoeksvraag is nog niet helemaal scherp. Ik wil me verdiepen in de verbinding tussen de spiritualiteit en business in de context van internationaal leiderschap. Na de tijd van IQ, EQ en sociale intelligentie is het denken over spirituele intelligentie in opkomst.’ Volgend jaar studeert hij af en dan ziet hij wel verder. ‘De kennis die ik heb opgedaan moet nu eerst bekijken. Stil zal ik zeker niet blijven staan!’

Academie voor Management

De eerstvolgende editie van Business Strategy Course start op **di 25 november 2008**. HR-Strateeg start op **di 4 november 2008**.

INFORMATIE-BIJEENKOMSTEN

wo 1 oktober 2008

Business Strategy Course
do 2 oktober 2008
Strategische Marketing van Diensten
do 13 november 2008
Talent en Organisatieontwikkeling

STARTDATA OVERIGE LEERGANGEN

wo 8 oktober 2008
Strategisch Programmamanagement
do 9 oktober 2008
Strategic Business Development
di 4 november 2008
Strategische Marketing-communicatie
di 11 november 2008
Talent en Organisatieontwikkeling
di 18 november 2008
Verandermanagement
do 20 november 2008
Public Strategy Course
do 27 november 2008
Strategische Marketing van Diensten
wo 1 december 2008
Bestuurlijk Leiderschap

MEER INFORMATIE

Bel (050) 316 21 15 of kijk op www.academievoormanagement.nl

Aanwinsten

Sinds de stichting in 1614 heeft de Groningse universiteit de traditie dat het portret van emeriti-hoogleraren wordt aangeboden aan de alma mater.

C.H.C.M. Buys
Antropogenetica
(1987-2006)
door Marcel Duran

A.W.T. Konings
Radiobiologie
(1988 – 2006)
door Fred Schley

J. Rummelink †
Strafrecht en strafprocesrecht
(1963-1968)
door Dorine Kuiper

J.A.G. Tans †
Nieuwe Franse taal- en
letterkunde (1962-1979)
door Jacqueline Kasemier

Rectificatie: In het julinumnummer 2008 is bij de naam van T. Huizinga, hoogleraar Farmacotherapie, helaas de a weggefallen.

Inlichtingen over schenking van portretten: prof.dr. G. Boering,
tel. (050) 541 64 83 of gtboering@hetnet.nl.
Veel meer afbeeldingen vindt u op www.rug.nl/museum.

Tenzij anders vermeld beginnen oraties om 16.15 uur. Meer informatie: neem contact op met mw. Ingrid Schut-Houwen, tel. (050) 363 52 90 of raadpleeg de universitaire agenda op www.rug.nl.

MEDISCHE WETENSCHAPPEN

14 oktober 2008

prof.dr. J.W. (Jozef Willem) Snoek
Onderwijs in de medische wetenschappen, met name gericht op de masterfase

28 oktober 2008

prof.dr. P. (Paul) Brand
Klinisch onderwijs

4 november 2008

prof.dr. M. (Mariët) Hagedoorn
Gezondheidspsychologie, i.h.b. de aanpassing aan chronische ziekte

11 november 2008

prof.dr. H.G.M. (Bert) Niesters
Klinische virologische diagnostiek, i.h.b. de moleculaire diagnostiek

25 november 2008

prof.dr. A.G. (Albert) Veldhuizen
Orthopedie, i.h.b. van de wervelkolom

2 december 2008

prof.dr. E. (Bert) Otten
Neuromechanica en Prothesiologie

9 december 2008

prof.dr. J.Th.M. (John) Plukker
Chirurgie, i.h.b. de chirurgische oncologie

12 december 2008

prof.dr. C. (Cisca) Wijmenga
Humane genetica

12 december 2008

prof.dr. M.H. (Marten) Hofker
Moleculaire genetica

16 december 2008

prof.dr. J.M. (Marco) Schippers
Radiotherapie, i.h.b. de toegepaste fysica partikeltherapie

RECHTSGELEERDHEID

18 november 2008

prof.dr. F. (Feikje) Vellinga-Schootstra
Strafrecht en strafprocesrecht

18 november 2008

prof.dr. W.H. (Willem) Vellinga
Strafrecht en strafprocesrecht

Wijzigingen voorbehouden

23e jaargang
3e nummer/oktober 2008
ISSN 0921-1721

Broerstraat 5 is een gratis kwartaal magazine voor alle afgestudeerden en gepromoveerden van de Rijksuniversiteit Groningen, inclusief oud-cursisten van de Academische Opleidingen Groningen. *Broerstraat 5* wil ertoe bijdragen dat het contact tussen de universiteit en iedereen die daar onderwijs heeft gevolgd in stand blijft en zo mogelijk intensiever wordt. Heeft u opmerkingen of ideeën? Laat het ons weten!

Redactieadres

Redactie Broerstraat 5
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 52 36
redactieB5@rug.nl

Internet

www.rug.nl/broerstraat5

Redactie

Heidi Bodewes-Bolt
Fenneke Colstee-Wieringa
Gert Gritter
Bert Wolfkamp

Hoofredactie

Fenneke Colstee-Wieringa

Ontwerp en lay-out

In Ontwerp, Assen

Druk

Thieme Rotatie, Zwolle
Oplage 65.000

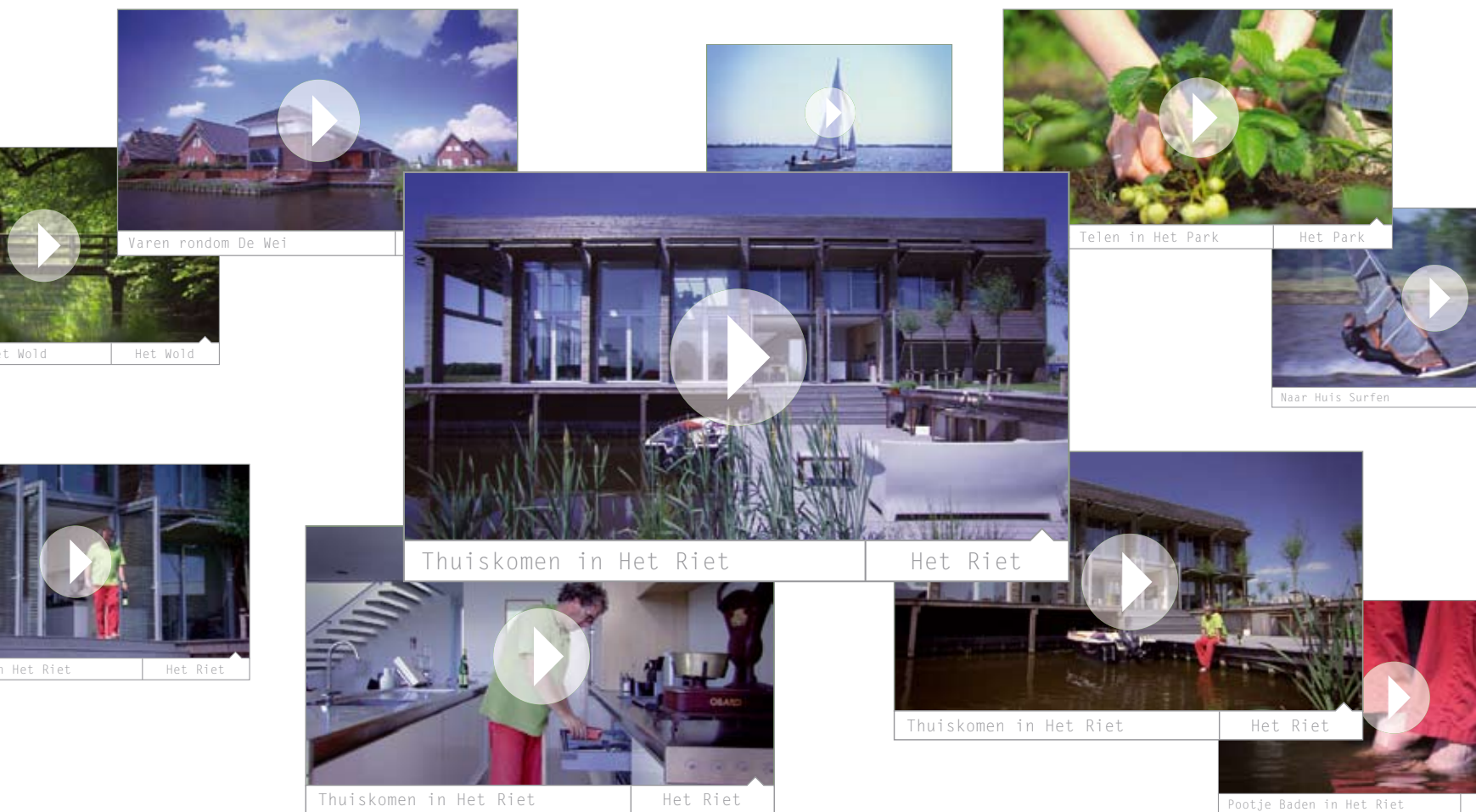
Adreswijzigingen

De RUG hecht veel waarde aan contact met oud-studenten. Conform de Wet Bescherming Persoonsgegevens gaat de universiteit zorgvuldig met adresgegevens om. Indien u wijzigingen wilt doorgeven of contact niet op prijs stelt, dan kunt u zich wenden tot:

Alumnirelaties RUG

Rijksuniversiteit Groningen
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 30 61
alumni@rug.nl

BLAUWESTAD

Kom on-Nederlands mooi wonen, in Nederland

Er is nog een plek waar u kunt wonen zoals u dat zelf wilt. Waar kinderen bootje varen of voetballen op een uitgestrekt weiland. Waar wonen en werken in balans zijn. En waar de mensen die er al wonen dagelijks genieten van rust en ruimte. Die plek is Blaauwestad, gewoon in het noorden van Nederland. Daar kunt u nog echt wonen aan een uitgestrekt meer. Met maar 1500 ruime kavels op een gebied zo groot als de binnenring van Amsterdam. Bouw uw droomhuis of kies een stijlvolle projectwoning. Aan water met aanlegplaats, in een gezellige dorpskern met haven of in het groen. En allemaal met rondom vrije natuur en wijde vergezichten. Het kan nog echt, in Blaauwestad. Kijk voor beschikbare kavels, woningen en films van bewoners op blauwestad.nl

De een maakt kunst, de ander stelt haar ten toon. Allebei studeerden ze kunstgeschiedenis.

MARIANNE VAN VOORN (48)

STUDIE > kunstgeschiedenis 1979-1987

WERK > illustrator en docent

HUIS > in Groninger wijk Beijum

HUISSHOUDEN > met Frank van der Waard (49), RUG-alumnus kunstgeschiedenis

INKOMEN > ca. 25.000 euro bruto winst per jaar
www.pinkpigproductions.nl

'Bij opgravingen wou ik het liefst de vondsten intekenen. Direct na mijn afstuderen ging ik bij uitgevers langs met een map. Ik had voor de leuk een boekje van een kennis geïllustreerd en was benieuwd of ik van tekenen mijn werk kon maken. Heeft u een afspraak, vroegen de uitgevers. Die had ik niet. Na een tijdje noemde ik met bibberende knieën gewoon iemand op die ik op het bord met aanwezigen zag staan. Zo leerden ze me kennen. Ik mocht een paar kinderboeken illustreren. Hoeveel boeken ik exact gemaakt heb, weet ik niet. Als iets af is, is het uit mijn hoofd.

Ik was een van de eersten die een opleiding computeranimatie deed. In 1996. Ik had toen een baantje bij het Kunsten-centrum, waar ik onder meer de schrijverscursussen coördineerde. Een docent kwam met iets nieuws aanzetten: een cd-rom! "Grandma and me" heette die, ik weet het nog goed. Bewegende plaatjes. Dat wou ik ook. Ik wou meer kunnen dan mijn concurrenten. De Stichting Computer Animatie Groningen - sindsdien al honderd keer van naam veranderd en nu een onderdeel van Academie Minerva - bood een trainingsprogramma aan.

Ik heb regelmatig onderwijsbaantjes, momenteel op de Noordelijke Hogeschool Leeuwarden en op Academie Minerva. Maar de meeste tijd besteed ik aan het maken van illustraties en computeranimaties voor educatieve uitgeverijen en bedrijven. Ik heb een eigen bedrijf, Pink Pig Productions. Werken voor opdrachtgevers is relaxter dan vrij werk. Mijn eigen project, "Frik en zijn vriendjes", is op een ramp uitgelopen. De filmpjes van een miereneter, een mol en een das zijn drie maanden uitgezonden op Z@ppelin, op Nederland 3. Maar achter mijn rug om werden de rechten verkocht. Een dramatisch verhaal. Ik heb er nachten van wakker gelegen en het heeft me veel geld gekost. Een tijd lang wenste ik dat ik die figuren nooit gemaakt had.'

TEKST >

ELLIS ELLENBROEK

FOTO'S > JEROEN

VAN KOOTEN (L) EN

GUUS SCHOONEWILLE

(R)

WIM PIJBES (47)

STUDIE > kunstgeschiedenis van 1982 tot 1987

WERK > directeur Rijksmuseum Amsterdam

HUIS > halfvrijstaande huis uit 1928 in Overschie, Rotterdam

HUISSHOUDEN > getrouwd met Mignon (49) die danslessen geeft en amateurgezelschappen adviseert; zoons Rick (16) en Max (9)

BRUTO JAARSALARIS > 'aan de goede kant van de Balkenende-norm' (169.000 euro)
www.rijksmuseum.nl

'Mijn ouders hadden een delicatessenwinkel in Veendam, ik ben wel opgevoed met gevoel voor kwaliteit. Maar de werkelijke prikkel om de kunstrichting op te gaan kwam door de schooltoneelgroep. Ik deed al vrij vroeg allerlei dingen in de podiumkunsten. Voor Bert Visscher deed ik licht, geluid en boekingen. Dat was lucratief, kan ik je melden. Ik heb allerlei banen gehad, in mijn leven heb ik maar een week zonder werk gezeten. Maar al vroeg wist ik dat ik directeur wou worden. Niet om andere mensen te laten doen wat ik wil, maar wel om te kunnen bepalen wat leuk is. Jij zet de lijnen uit, dat vind ik interessant.

Na acht jaar directeur van de Kunsthal Rotterdam te zijn geweest, ben ik sinds juli hoofddirecteur van het Rijksmuseum. Ik ben nog aan het kijken hoe de paarden lopen. Ik maak een rondje langs de velden om mijn positie te kiezen. Ik praat met heel veel mensen, zowel binnen als buiten de organisatie. Daar ben ik nog wel even mee bezig.

Het Rijksmuseum is niet nieuw voor me. Ik zat drie jaar in de Raad van Toezicht. Het zou dus gek zijn als ik de hele koers ging omgooien. Dat zou betekenen dat ik drie jaar knarsend heb zitten kijken hoe het er aan toe ging. Maar het wil niet zeggen dat ik alleen maar op de winkel ga passen. Het Rijksmuseum is een groot bedrijf, er werken 350 mensen, we zijn op ongelooflijk veel terreinen actief en we zijn ook nog met een verbouwing bezig. Er is voor een directeur van alles te managen. En ik ga ook zeker accenten leggen. Ik vind dat het museum voor Nederlandse kunst en geschiedenis een hedendaags gezicht moet hebben en houden. Deze stap zat niet in mijn carrièreplanning. Op zeker moment werd ik gevraagd om te solliciteren. Ik werd gekozen uit een serieuze shortlist van vijf personen. Ik beschouw het als een promotie van de eerste orde. Ik ga van het bisdom naar het Vaticaan, zo voelt het. Het Rijksmuseum hoort bij de top tien van de wereld.'